

Vinco Krėvės šimtojo gimtadienio sukaččiai skirtas numeris (II)

Visų lietuvių Krėvė.

Vincas Krėvė-Mickevičius šiaip ir anapus spygliuotos tvoros. Struktūriniai ir draminiai „Skirgailos“ būdingumai. Ištrauka iš dramos „Skirgaila“ I-mo veiksmo.

Balio Sruogos 35 metų mirties sukačtis. Išleidžiama Telesforo Valiaus monografija. Žiemos sezono 1982–1983 parodos „Galerijoje“, Chicagoje.

Kertinė Parastė

Visų lietuvių Krėvė

Okupuotoje Lietuvoje irgi buvo plačiai paminėtos Vinco Krėvės — Mickevičiaus šimtųjų gimimo metinės. Šių metų spalio 18 d. Meno darbuotojų rūmuose Vilniuje įvyko iškilmingas minėjimas su Kosto Korsako įžanginiu žodžiu, filologo Jono Lankučio kalba apie Krėvės gyvenimą ir kūrybą, su rašytojo Jono Mikulinsko ir poeto Justino Marcinkevičiaus kalbomis apie Krėvės kūrybos palikimą. (Kalbų santraukos atspausdintos 8 m. spalio 30 d. „Literatūroje ir mene.“) Spalio 22 d. šimtmetis paminėtas iškilmėmis Krėvės gimtajame Subartonių kaime, Varėnos rajone, o spalio 23 d. Kaune Literatūros muziejuje, kur apie Krėvės gyvenimą ir kūrybą kalbėjo Vilniaus universiteto dėstytoja, monografijos „Vincas Krėvė“ autorė P. Česnulevičiūtė.

Justino Marcinkevičiaus žodžiais, „neįsivaizduojant Lietuvos be Nemuno, neįsivaizduojant jos ir be Krėvės“, Krėvės kūryba — tai gyvybinės tautos ir liaudies šaknys, „per kurias susisiekiame su nacionalinio charakterio mitologija, jo dramatiškom kolizijom istorijos apyaušriuose, su liaudies buitimi ir likimu dvidešimto amžiaus pirmaisiais dešimtmečiais“. Bet Krėvė ne vien Lietuvos vaizduotojas, pasak Marcinkevičiaus, o ir „europinio lygio mąstytojas su rytiškai ornamentuota egzistencine problematika“, o jo kūryba — „visuotinis žmogaus epas“. Krėvės ypatingą sugebėjimą susieti tautiškumo ir liaudiškumo tradicijas su visuotiniais žmogaus egzistencijos klausimais pabrėžia ir Lankutis. O Mikulinskas atkreipia mūsų dėmesį į pačią Krėvės kūrybą, kviesdamas pajusti joje paties Krėvės amžiną proto ir širdies nerimą, veržimąsi pranokti save patį, visa apimantį patosą, gėrio ir blogio paradoksus.

Jeigu šis Krėvės kūrybos vertinimas yra ir įžvalgus ir teisingas, o tuo neturime jokio pagrindo abejoti, kaip tada keistai skamba tų pačių meno

darbuotojų pastangos aiškinti Krėvę kaip žmogų — kūrėją, kaip istorinę asmenybę — pasirinkusį ne sovietinę santvarką, o išeivio kelią. Ar Korsakas, pabrėždamas, kad Krėvė, kaip ir dauguma išeivijos kūrėjų „skausmingai ilgėjosi Lietuvos“, tuo pačiu neprimena, visai netyčiomis, kad Lietuva iš jų buvo atimta? (Dėka, aišku, istorinių procesų, vykstančių visuomenės organizmo gelmėse, apie kurių „neįsivaizduojant“ likęs pasaulis dar vis slepia kai kurių abejonių.) Ir ar ne šitie patys išeivijos kūrėjai taip pat yra esminė dalis Lietuvos, ar ne jie sava kūryba kaip tik yra padėję tą Lietuvą sukurti, kurios svetur ilgimasi — taip kaip Krėvė „iš amžių miego prikėlė Dainavos šalį“ (Lankutis), „pripildė mus Lietuvos“ (Marcinkevičius)? Pirštu besti į jų geografinės savo tėvynės ilgį, lyg jis, kažkokia keista logika, įteisintų dabartinę Lietuvos padėtį, tai ne taip jau garbingas menininko asmeniškos tragedijos išnaudojimas ideologiniams tikslams. Koks didžiulysis „sūnaus palaidūno“ po jo mirties susigrąžinimas! Bet ar jis uždengs faktą, kad, nežinūnt kiek Krėvė buvo nusivylęs „buržuazine santvarka Lietuvoje ir kurį laiką buvo aktyviai įsijungęs į antifasistinį judėjimą, bendradarbiavo su pažangiaisiais rašytojais“, jis pats pasirinko toliau kurti ir mirti „jam atgrasiai svetimose šalyse“ (Korsakas)? Tai irgi ką nors apie Krėvę pasako — ir jokios frazės, kad jis „praėjusio karo sumaištyje nenumatęs teisingo kelio“, to neužglostys. To nepadarys nė primygtinas žodžio „atsidūrė“ („už gimtojo krašto ribų“) naudojimas — bent Vakarų pasaulėjautoj asmuo ne „atsiduria“, bet pats įžengia į naujus, lemtingus savo gyvenimo tarpsnius.

Aptardamas Krėvės kūrybą, Lankutis trumpiausią paliečia Krėvės darbingiausią gyvenimo etapą — Nepriklausomybės dvidešimtmetį, o

Vincas Krėvė — Mickevičius šiaip ir anapus spygliuotos tvoros

ANTANAS GUSTAITIS

Manau, kad kalbėti apie Vincą Krėvę — Mickevičių ir dar jo gimimo 100-siose metinėse turėtų būti pašventas koks nors profesionalas literatūros istorikas ar kritikas, kokių ir išeivijoje turime. Taigi toks, kuris į šį įžymių mūsų kūrėją ir jo literatūrinį lobį pažvelgtų su mokslininko mikroskopiniu pastabumu, o ne pro atbulą teleskopo galą. O gal ir pasirinkęs daug įdomesnę temą, pavyzdžiui: „Aš ir Vincas Krėvė — Mickevičius“, kur būtų progą ir prelegentui aukščiau pasistiebt.

Deja, nors šis garbingasis jubilias kelerius metus ir buvo mano profesorius, o vėliau istorinių vėtrų dienomis karais ir labai lemiamą atramą pavojaus grėsmėje, čia norėčiau apsiriboti tikrai žurnalistine apybraiža, daugiau kitų autoritetų nuomone ir jų įžvalgių studijų išvadomis.

Be to, neturiu ir tikslo bei noro Vinco Krėvės nuoginti iki kūno gyvaplaukių ar karpas ant nugaros, nes visada yra mažiau galimybių suklysti, kalbant apie bet kurio rašytojo kūrybą, negu išrenginėjant iš marškinių patį autoriaus asmenį, kurio sielos gelmės visada dengia net jo paties introspekcijos neperveriama atklanti prieblanda. Taigi tuo tarpu tegul jis mūsų akyse lieka nors ir toks, kokį jį daugelis atsimena tikrai matytą Laisvės alėjoje: siekiantį skrybėlę tik iki savo geriausio draugo prof. Balio Sruogos pažasties ir visada su ilgu cigaretes kandikliu, nukreiptu į dangų. Nors, kaip vėliau matysime, yra jį ir kitokį pažinusių.

Svarbiau tai, kad jis, jau ir išsėdamasis po svetimo krašto vėlėna, mūsų tautai vis tiek nėra miręs, o mūsų literatūroje išliks tol, kol dar bus gyvas lietuvių kūrybinis žodis.

Zinoma, gal čia nereikėtų kartoti nei Vinco Krėvės biografijos. Juk sukaktuvinių iškilmų pakilioj nuotakoj net ir nejuokiam gresia pavojus nusukti taip, kaip ir Vasario 16-sios minėjimų prakalbininkai, kurie salėje sėdintiems žiliems nepriklausomybės kovų savanoriams kasmet vis iš naujo primena, kada Lietuva atgavo nepriklausomybę, kas buvo jos priešai, koks vardas ir pavardė pirmojo, antrojo ir trečiojo prezidentų, kada tą nepriklausomybę praradome ir kada

somą praradome ir kada atsiradome Amerikoje, užbaigdami savo kalbą pranašavimu, kad vėl pergalingai grįšime į Vilnių. Bet vis tiek prisiminkime bent keletą svarbesnių Krėvės gyvenimo datų.

Vincas Krėvė yra gimęs 1882 m. spalio 19 d. Subartonių kaime, netoli Merkinės, senovėje buvusių Liškiavos, Pūnios, Nemunaitės ir Merkinės pilių srityje, gausių legendų ir nepaprasto gamtos grožio Lietuvos kampelyje.

Pats pasimokęs, Petrapilyje išlaikė 4 klasių egzaminus, 1898 m. įstojo į Vilniaus kunigų seminariją, po poros metų iš jos pasitraukė, 1904 m. Kazanėje eksternu įsigijo brandos atestatą ir įstojo į Kijevo universitetą. 1905 m. kilus tame universitete revoliuciniams neramumams, Krėvė persikėlė į Lvovo universitetą (tada Austro-Vengrijos ribose), kuriam 1909 m. gavo filosofijos daktaro laipsnį. Norėdamas turėti teisę dirbti Rusijoje, tais pačiais metais Kijevo universitete aukso medaliu išlaikė ir jo baigiamuosius egzaminus ir buvo paliktas nuostis profesūrai. Bet dėl nesutarimų su administracija iš universiteto pasitraukė ir persikėlė į Baku, kur realinėje gimnazijoje dėstė rusų kalbą ir literatūrą.

1920 m. Krėvė grįžo į Lietuvą, 1922 m. buvo paskirtas Kauno universiteto profesoriumi ir beveik be pertraukos Vytauto Didžiojo ir vėliau Vilniaus universitetuose profesoriavo iki 1943 m.

Čia reikia įterpti, kad 1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, V. Krėvė iki Liaudies seimo įstatymo paskelbimo buvo Tarybinės Lietuvos ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministras ir dar tikėjosi išgelbėti Lietuvos nepriklausomybę. Deja, tuo reikalu nuvykęs į Maskvą, pokalbyje su Molotovu patyrė, kad Lietuvos ir viso Pabaltijo likimas Stalino jau žymiai anksčiau yra nepakeičiamai nuspręstas. Dar pridėkime, kad jis buvo ir Liaudies seimo deputatas.

O kaip turbūt ir jauniausioji išeivijos karta žino, 1944 m. šis mūsų įžymusis rašytojas pasitraukė į Vakarų, 1947 m. atvyko į JAV, profesoriavo Pensilvanijos universitete ir, sulaukęs pensininko amžiaus, 1954 m. liepos 7 d. Philadelphiaje mirė.

Vincas Krėvė (1882–1954)

Portretas tapytas J. Vienožinskio

Na, o gal jau nereikėtų įtikinti, kad tikrai Vincas Krėvė, bet ne Genrikas Zimanas parašė „Dainavos šalies senų žmonių padavimus“, dramas „Šarūną“, „Skirgailą“, „Ženitą“, „Šiaudinės pastogės“ realistinius apsakymėlius, biblinę temą „Dangaus ir žemės sūnus“ ir daug kitų literatūrinių vertybų. Taip pat turbūt visi žinome, kad redagavo leidinius „Tauta ir žodis“, „Darbai ir dienos“, „Mūsų tautosaka“, literatūros žurnalus „Skaitymai“, „Gaisai“, „Baras“, „Skrupimai“, „Dienovidis“, „Literatūra“ ir kt. Visa tai yra tos intelektualinio ir literatūrinio darbo plytos, kurios sudaro šio mūsų rašytojo svorį, kuris pagal gausius kitus pavyzdžius turėtų būti labai skirtingas išeivijoje ir okupuotoje Lietuvoje.

Bet šiuo savo žodžiu kaip tik noriu atkreipti jūsų dėmesį į reikšmingą faktą, kad ne tik Vinco Krėvės kūryba, o ir jos autorius po mirties ir po ilgesnio girgždančių politinių svarstyklių svyravimo šiandien jau beveik lygiai sveria šiaip ir anapus mūsų atitvėrusios spygliuotos tvoros.

Gal būtų visai nenuostabu, jeigu tai konstatuotume, kalbėdami apie Maironį, Vaižgantą ar kurį kitą jau seniai į kapų smėlį grįžusį mūsų literatūros kūrėją, kuriems pristi-

go amžiaus ar palankus likimas neleido padalyvauti mūsų dienų Lietuvos tragedijoje ir neteko prievarta rinktis tiesą ar melą, Dievą ar cėsorių, baudžiamą ar laisvę senatvės vargą ir nostalgijoje mirtį svetimoje žemėje. O Vincas Krėvė, vaidindamas dar ir aktyvų mūsų politinės dramos vaidmenį, ne kartą net savo tautiečių buvo stumdomas iš garbės į panieką, iš saugios mokslininko aplinkos į pavojų, kol savųjų ir svetimųjų totalitarininkų su krepšeliu rankoje buvo išvytas į emigraciją. Tad nors jis ir vėl iškilo „per skausmą ir šlovę“, bet vis tiek amžinai atsivėrė su mumis liūdnu žvilgsniu ir turbūt kupina širdimi kartelio.

O koks gi yra tasai mažasis dūkas Vincas Krėvė su savo nepaprastai didžiuliu kūrybos lobiu šiandien mūsų išeivijos lūpose? Na, gal jau ir „patriotinėse galvose“ tų, kurie kadaise pasistengė paaitrinti ir jo sielvartą?

Dabar turbūt jau visi prisidėsime prie tos nuostabios pagarbų balsų sutartinės, kokios gal joks kitas mūsų dailiojo žodžio meistras nėra susilaukęs. Pavyzdžiui, leiskite čia pacituoti tik pagrindines Krėvės vertintųjų išvadas.

Štai išeivijoje mūsų literatūros kritiko Antano Vaičiulio tvirtai pagrįsta nuomonė.

„Vincas Krėvė lietuvių kūrybos pasaulį praturtino gausiau, negu kuris kitas mūsų autorius“.

Jis — „savo žvilgsnį meta nuo senųjų mūsų tautos gadynių, nuo priešistorinių laikų, ligi dabartinių dienų“.

„Jo raštuose praeina mūsų padavimų karžygiai, senovės dainų berneliai, iškyla kuni-gaiškščiai ir karaliai. Jo knygo-se betgi randame ir paprastą bobulę, vaikutį Antanuką, senį skerdžių“.

„Tačiau Vincas Krėvė išeina ir už Lietuvos sienų ir pasineria į orientalinį pasaulį“.

„Savo dramose jisai yra pajudinęs ir sprendęs pačias didžiulias tiesas, kaip jos atsismušė jo veikėjų širdyje: ten jis palietė ir valstybės, ir tautos, ir religijos, ir žmogaus likimo kelius“.

„Vincas Krėvė, šių dienų vaidila, [...] yra nesudaužomai jauges ir lietuvių tautą ir į dvasinį jos lobyną“.

Literatūros istorikas Vincas Maciūnas, lyg pritardamas Antanui Vaičiuliui, sako:

„Krėvė panorą duoti savotišką mūsų išnykusių karžygių epo pakaitalą“.

„Ir ne vienais iš mūsų rašytojų nėra taip iškęs savo gimtinės grožio, kaip dūkas Krėvė...“

„Tokios skambios, tikrai muzikališkos prozos ligi tol lietuvių literatūra dar nebuvo turėjusi“.

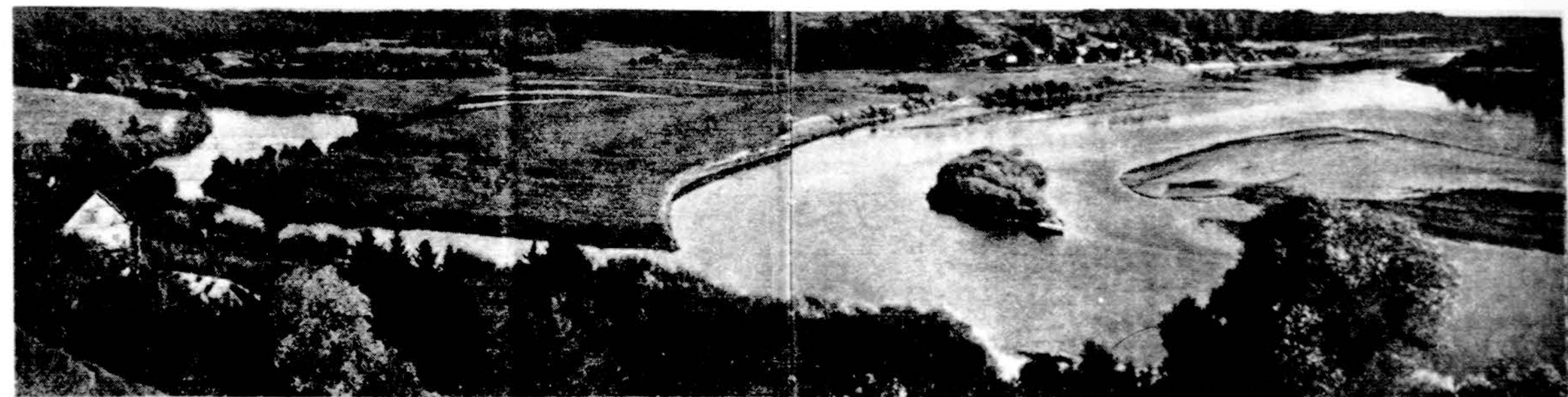
„Didelio svorio Krėvės kūrybai teikia jo keliamųjų psichologinių, istorisofinių, etinių problemų gilumas“.

O dramaturgas Kostas Ostrauskas, buvęs Krėvės studentas ir jo paskutiniųjų amžiaus dienų liudininkas, aptardamas šio rašytojo tematikos ir žanrų įvairumą, pastebi, kad Vincas Krėvė —

„... nuolatinio kūrybinio ieškojimo ir nepasitenkinimo eigoje neužsidaro vienos ar vienos tematikos bei jos variacijų kiaušio, nekartoja kitais žodžiais ar situacijomis tos patios temos, tačiau nuolat ieško naujos medžiagos, naujos minties, žodžių — naujų temų. Ir ne tik ieško, bet ir pajėgia surasti“.

Prie daugelio kitų čionykščių Vinco Krėvės kūrybos gerbėjų galėtume atsiminti dar ir nepriklausomybės laikais pareikštą V. Mykoliaičio-Putino kone visos literatūros šviesuomenės nuomonę, kad šis mūsų klasika visą galvą iškelia iškilių kūrėjų tarp ir „jo lanksti liaudies dainos ritmika, jos kalba ir stiliaus švelnumas, fantazijos

(Nukelta į 2 psl.)

Žvilgsnis į Nemuno ir Merkio santaką nuo padavimais apipinto ir Vinco Krėvės aprašyto Merkinės piliakalnio.

Nuotr. D. Semetulskio

Vincas Krėvė — Mickevičius šiaipus ir anapus spygliuotos tvoros

(Atkelta iš 1 psl.)

naivumas ir paprastumas, kuris derinasi į vieną harmoningą visumą su idėjinę tu padavimų prasme, kad Krėvė „išryškėja ir savo monumentalumu, ir intelektualiniu svoriu, ir liaudies kūrybos stiliaus puošmenomis“.

Ir ištikrųjų, prie visų šių autoritetinių literatūros kritikų konstatuotų rašytojo kūrybos teigiamųjų vargių dar būtų galima ką nors pridėti — gal tikrai kiekvieną jų posakį išryškinti atskiru straipsniu.

Juk anksčiau mūsų realistinė literatūra alsavo tik žemaitės vaizduojamą mažą žemio valstietio vargų, jo seimos pragaro dūmų ir beviltskai tamsa, o Krėvė mums atskleidė spalvingą „šiaudinėje pastogėje“ gyvenančio žmogaus sielą ir jo natūralią ištiktą, kurios vėliau net ir daktaruotiems palikuonims kartais pritrūkdavo.

Mūsų dramaturgiją jis išskėlė nepasiekiamai aukščiau Petro Vaičiūno gelvos, o tuo pačiu dūdamas į šį žanrą ir Balį Sruogą, kuris savo dramose atkasė iš po velėnos ir vėlesnių bajoriškųjų laikų žėrėjimą.

O savo romantinė kūryba Vincas Krėvė ne tik papuošė, bet ir praturtino mūsų senąją istoriją. Be jo magiškos plunksnės nei toji Merkio upė, nei Gilės ežeras būtų mūsų akys padidėję, nei bajorų Kirklų giminė, nei narsūs kunigaikštis Šarūnas ar Pilelių herojiškas įvykis būtų kada buvę ir išgarsėję. Mūsų atmintin liktų ismiguoti gal tik „patriotinė teisybė“, kad savieji tautiečiai papovė vieninteli mūsų karalių Mindaugą, Jogaila užmaugė savo dėdę Kęstutį, o vėlesniais uni-jonais laikais pasigimdė pasiutėmogi Čičinska, bet ir tą patį nutrenkė perkūnas.

Žinoma, gal būtų per daug pagyruška tvirtinti, kad Vincas Krėvė vaizduojami milžinai, kurie tik dainuoja dabar bedainuojami, tie karžygiai, nežinantieji baimės ir savo kraštą mylį labiau už savo asmenišką laimę, tikrai visada buvo mūsų tautos dvasios reiškejai, nes savo istorijoje tur būt rastume žymiai daugiau visiški priešių pavyzdžių. Bet rašytojas tikėjo šia senovės didvyrių sielą ir nuoširdžiai troško, kad ji ir mūmuse gyventų. Ypač tokių mūsų jaunijoje kartoje, kurią jis mokė ir auklėjo universitete, rėmė kultūrinėje veikloje, kuria netgi per naiviai pasitikėjo.

Ak, ir kokia skaudžiai reali diena išaušo po tos rašytojo sukurto romantinės mėnėsienos! Tie, kurie pagal Krėvės milžinų pavyzdį turėjo didžiulis savo tautos pranašumus, save užmiršę, privėlė ginti jos garbę ir laisvę ir stebinti pasaulį kunigaikščio Šarūno drąsa ir išdidumu, — išgąsdinti ir nusižeminę ėjo maldauti svetimą tironą vergijos. Ir net pats Krėvė buvo priverstas sėdėti Dainavos šalies nepriklausomybės laidotuvių šermėnėje...

O ir dar piktesnė gyvenimo ironija! Vincas Krėvė ilgus metus auginti ir visai ramstyti ištikimieji apaštalai, įstūmę savo mokytoją į politikos vilkdubę, atsilygino jam dar ir išsmalutu akmeniui į krūtinę: tarybiniai rašytojai pasitraukę į Vakarų išmetė iš rašytojų draugijos, o jo sukurto ir vadovautos Mokslo akademijos kolegos 1946 m. pirmosios sesijos paskelbė dar ir tokį išties juos pačius niekinantį pareiškimą:

„Sesijos dalyviai vieningai pritarė Lietuvos TSR Liaudies Komisarių Tarybos nutarimui Nr. 31a dėl pašalinimo iš LTSR Mokslo Akademijos tik-

rujų narių tarpo Vincas Krėvė, Mickevičius ir Mykolas Biržiškos, kaip lietuvių tautos išdavikų“.

Na, o šią valandą galime prisiminti dar ir CK sekretoriaus Kazio Preiško tais pat metais „Tiesoje“ paskelbtą papildomąjį praeikimą, kad —

„Išdaviko keliu nuėjo ir prof. Krėvė — Mickevičius, užmiršdamas savo „Margių“, savo „Šarūną“ ir padėdamas vokiškiems grobikams — pikčiausiems ir amžiniams lietuvių tautos priešinams šmeižti Tarybų valdžią ir smaigti mūsų liaudį“.

Taigi nusipelnčius lietuvių tautai mokslininkus patys lietuviai apšaukė net ne kokiais vien tarybinės santvarkos, leninizmo ar stalinizmo politinės religijos, o tiesiai lietuvių tautos išdavikais... O Krėvė esą „padėjęs“ dar ir vokiškiems grobikams, nors, kaip visi žinome, nuo tų grobikų turėjo visai slapstytis, kad nesulauktų Stutthofio kalinių likimo.

Tiesia, nedaug betūko, kad ir mūsų vadinamieji „patriotai“ Vincą Krėvę būtų paskelbę išdaviku. Juk teisėjų ir „teisingųjų“ mūsų tarpe niekad netrūks, ypač kai sėdime už saugios užvaros, ant nebrastkančios kėdės ir dar su kokia nors autoritetą padidinančia uniformine kepure. Tad ir šiam Dainavos šalies herojų atkūrėjui iš paslaugumo kitai okupacijai tuoj buvo paskaitytas kaltinimas, kad organizavęs „SSSR tautų kultūrai pažinti draugiją“, kad įėjęs į Liaudies vyriausybę, kad sutikęs būti Liaudies seimo deputatu ir kt.

O kažkoks „neklaidingasis“ Zagorskis jau suspėjęs įkūsti į jį nacių Gestapui, iš kurio nagų tik sąmoningų tautiečių pastangomis pavyko išvaduoti.

Taigi iš naujo kovos įkaršči visiški užmiršome, kad į tą „sovietų — lietuvių“ draugiją Krėvė ragino dėl politinių sumetimų įstoti užsienio reikalų ministras Stasys Loozraitis, o į Liaudies valdžią stumė stumė ir ėjęs prezidento pareigas Antanas Merkys, ir Stasys Šilingas, ir Leonas Bistras, ir Ernestas Galvanauškas, ir net buvęs prezidentas dr. Kazys Grinius tik tam, kad dar bandytų gelbėti Lietuvos nepriklausomybę. Užmiršome ir jo tikslu jo kelionę į Maskvą, derybas su Molotovu, kur paaiškėjo sovietų išankstinis Lietuvos likimo sprendimas, užmiršome ir jo atsistatydinimo priežastį.

Nenuneigsime faktų, kad Vincas Krėvė, buvęs Tautinės sąjungos kūrėjas ir Šaulių sąjungos vadovybės narys, nesutaikomai susipyko su tautininkų valdžia, kad glaudė apie save kairiąją jaunėsios kartos opoziciją, kad teikė visokeriopą paramą vėliau išryškėjusiems komunistinės veiklos pirmūnams, bet tvirtinti, kad jis troško Lietuvos laisvės praradimo, yra akipėšiškas melas. Tą melą griauja ir jo Vakarų laisvėje parašyti atsiminimai, laiški artimiesiems, kalbos išeivijai ir okupuotai tėvynei, o dar tvirtiau — Dainavos šalies ilgesyje užbaigtas gyvenimo likutis, kai visai nevaržomas galėjo grįžti namo Juozo Mikuckio ir kitų pėdomis.

Be to, Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą nelaukė nė įymieji lietuviai komunistai, tikėjęsi tik savo krašte įgyvendinti tarybinę santvarką, bet, sakoma, tik Zigmantas Angarietis išdrįsęs pareikšti Stalinui savo skirtingą nuomonę ir dėl to buvęs sulikviduotas.

Krėvės atsiminimų liudijimu, žinia apie Stalino jau iš anksto padarytą sprendimą prijungti Lietuvą prie Sovietų Sąjungos net Justą Paleckį taip pritenkusi, kad jį ištikęs sunkus nervų suirimo priepuolis, ir vėliau Krėvė skundėsis, jog net gailis, kad atgavo protą, ir pradėjęs verkti... O Liaudies vyriausybės vidaus reikalų ministras Metys Gedvilas pasakė, kad dabar „jis, kaip komunistas, patekęs į tokią klampynę, jog belieka jam ar išeiti iš proto, ar nusišauti, ar laukti, kol kas nušaus“.

Antanas Venclova taip pat visiškai nesitikejo sulaukti sovietinės aneksijos ir, išgąsdintas jam užkrautų švietimo komisaro pareigų, man pačiam dūsavę, kad net tris kartus bandęs atsistatydinti, kol Pozdniakovas jam pagrasinęs: „Mes patys tau pasakysime, kada atsistatydinti, o dabar — intensyviai dirbk, arba...“ Ir ranka mostelėjęs Mickevičiaus gatvės pusėn, kur buvo kalėjimas.

Su asarom akys kratėsi Lietuvos nepriklausomybės praradimo kaltės ir Kazio Borutos žydberniu keikiamas senas komunistas Juozas Banaitis, ir kai kurie gerai pažįstami Liaudies seimo deputatai, ir daugelis dar gyvų anų laikų tarybinių kultūrininkų, kuriems gal būtų labai nemalonu, tai šandien priminus. Bet vėliau nė vienas jų nenusižudė ir neišėjo iš proto, o prie okupacinio režimo net per glaudžiai prisitaisė, ir vienas kitas, partinės disciplinos įpareigotas, net nurodinėjo enkavedistams adresu tu, kuriuos reikia suimti ir išvesti į Sibirą.

Tad kodėl mūsų pačių vadinamieji „patriotai“ jau buvo tokie greitai kaltinti ir stumti nuo savęs Vincą Krėvę, kuris anose sąlygose dar rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės išsaugojimu ir ne vieną kartą sutarė per uolį prorusiškų tarybinių reformatorių ranką ir naujųjų kruglodurovų buvo vadinamas nacionalistu?

Vis dėlto dar laimė, kad Vincas Krėvė kūrėjas, jokios inkvizicijos nesudeginta, pergyveno ir Hitlerį, ir Staliną bei savuosius šių diktatorių pataikūnus, ir šandien jo knygos Lietuvoje vėl atskleistos ant stalo, o atvaizdas ironiškai

Iš Vincas Krėvės gimtinės, Merkinės apylinkių, tautodailės. Viršų, kairėje — šventojo skulptūrelė, prikaltą prie pirkios Puvočių kaime (Nuotr. R. Tarabildos); viršų, dešinėje — šventojo skulptūrelė, prikaltą prie pirkios Kibisių kaime (Nuotr. C. Kudabos). Apačioje, kairėje — šventojo skulptūrelė iš Lankininkų kaimo kryžiaus (Nuotr. R. Tarabildos); apačioje, dešinėje — kryžius Lankininkų kaime (Nuotr. R. Tarabildos).

šypsosi iš savo buvusių niekintojų nuo sienos.

Be to, nereikėjo jam atgailėti nei „tarybinių nusidėjimų“, nes baudžiamoji Stalino ranka šio „liaudies priešo“ jau nepasiekė. Pradžioje praeikė ir žiugždinės istorijose ištrintais iš atminties, po Stalino mirties Krėvės vardas vėl pradėjo atsargiai vaidenti įvairiuose literatūros klausimais straipsniuose, kol apie šio rašytojo jokiais partiniais suodžiais neužtepama kūrybą ir jį patį vėl išdrįsta kalbėti atvira burna. Žinoma, vis dar su tarybiniais priekaisiais suformuotais priekaisiais ir perkūnargiais.

Anot tarybinės „Lietuvių literatūros istorijos“, Vincas Krėvė savo „Padavimuose“, bėgdamas į praeitį, „nusigriežęs nuo gyvenamojo meto aktualiu socialinių problemų“ ir „atitraukė dėmesį nuo liaudies masių klasinių interesų“.

„Šiaudinėje pastogėje“ — „idealistinė Krėvės koncepcija neturi nieko bendra su realia,

Iš Vincas Krėvės gimtinės, Merkinės apylinkių, tautodailės. Viršų, kairėje — šventojo skulptūrelė, prikaltą prie pirkios Puvočių kaime (Nuotr. R. Tarabildos); viršų, dešinėje — šventojo skulptūrelė, prikaltą prie pirkios Kibisių kaime (Nuotr. C. Kudabos). Apačioje, kairėje — šventojo skulptūrelė iš Lankininkų kaimo kryžiaus (Nuotr. R. Tarabildos); apačioje, dešinėje — kryžius Lankininkų kaime (Nuotr. R. Tarabildos).

istoriška visuomenės raida ir neatspindi socialinių atžvilgių tipiskų buržuazinės tikrovės reiškinį“.

„Misterijoje „Likimo kelias“ Krėvė esą „nepajėgė parodyti tų realių socialinių jėgų, kurioms priklausė ateitis ir kurios kovojo už lietuvių tautos tikrąjį išlaisvinimą“.

Mūsų žodžiais tariant, — Krėvė nepavaiždavo komunistinės veiklos, siekiančios Lietuvos priglaidimo prie motinėlių Sovietų Sąjungos... Ir dar, tu pačių literatūros istorikų nuomone, Krėvės „humanistinė problematika yra nelaisva nuo buržuazinės ideologijos bei estetikos tendencijų“, „Krėvės kūrybos motyvai buvo naudojami buržuazinio nacionalizmo bei šovinizmo nuotaikų skiepijimui“, o karo metų autoriaus „Politinis nesuorientavimas gerokai pakenkė rašytojo autoritetui“.

Na, tebūnie jų tarybinė teisybė. Bet Krėvės autoritetas dėl to mūsų akys nenukrito. O dar svarbiau, kad ir patiemis tarybininkams, kaip Kazys Jankauskas šios suktaktes proga „Literatūroje ir mene“ pabrėžia, Vincas Krėvė dabar yra „kaip snieguotas kalnynas, kurio didingumas išryškėja, žiūrint į jį iš tolo“.

Nagi tik paklausykime, ką tomis pačiomis Krėvės apspaudžiusiomis lūpomis šandien kalba tie, kuriems jis beveik užvakar dar buvo buržuazinis nacionalistas, hitlerininkas, atplaiša, reakcionierius, kapitalistinių imperialistų batilaižys ir tautos išdavikas.

Štai dešimtajai tarybinės mokyklos klasei skartame Lietuvių literatūros vadovelyje tarp išsamesnių jo veikalų nagrinėjimų dabar rašoma:

„Vincas Krėvė buvo didelio ir labai savito talento rašytojas. Gausiais prozos ir dramos kūriniais jis praturtino lietuvių literatūrą ir padarė poveikio ir kitiems rašytojams“.

„Krėvė buvo didelės dvasinės kultūros rašytojas“.

„Dar gyvas būdamas, jis nusipelnė lietuvių literatūros klasiko vardą“.

„Krėvė būdingas literatūrinis bei mokslinių interesų platumas, didelė erudicija ir veiklumas. Jo kūryba, kaip ir jo asmenybė, taip pat plačiai ir labai įvairi žanrų at-

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

paskutinį Krėvės gyvenimo dešimtmetį vadina „vien žlugusių jaunystės idealų apraudojimu“. Krėvė „galėjo rašyti tik savo gimtąją Dainavą apglėbęs, tik į liaudies gyvenimą pasineręs“. Lyg Krėvė nerašė, ilgus metus gyvendamas Azerbaidžane, bet Azerbaidžanas turbūt jau ir tada buvo lietuvių sielai giminingesnis, negu „atgariai svetima šalis“ JAV. Nė žodžio iš Lankučio apie „Daugaus ir žemės sūnus“ — rašytojo viso amžiaus darbą ir jo kūrybos viršūnę. Ar todėl, kad Krėvė ši epochinį veikalą intensyviai toliau rašė jau JAV gyvendamas? Bet ir kitas „XX amžiaus rašytojas, atplėštas nuo tautos kamieno“, anti-fašistinis pabėgėlis Thomas Mannas ne tik savo irgi biblijnį epą „Juozapas ir jo broliai“, bet ir vokiečių tautos istorinį likimą įkūnijantį „Daktarą Faustą“, taip pat jau senatvės sulaukęs, kūrė ne Muenchene, o Santa Monicoje, vakarinėje JAV pakrantėje. O „Daugaus ir žemės sūnų“ menine verte neabejoja ne tik Ostrauskas ar Šilbajoris, bet ir Marcinkevičius ir Mikėlinas. Iš viso, šventuoliškų frazių apie tautos kamieną kartojimo gal turėtų drovėtis tie, kurie matė, kaip tas kamienas buvo Lietuvos žemėje skaldomas ir naikinamas. Pagaliau, jei Krėvė „buvo lemta... susidurti su nauja XX amžiaus tikrove, skausmingai klaidžioti jos kryžkelėse“, tai ir tuo jis yra būdingas mūsų tautos rašytojas, nes ir po jo kryžkelės skausmingai turi klaidžioti pokario Lietuvos kūryba, kur įėjus viena ranka duodama, kita reikia

žvilgiu“.

„Krėvės kūrybai priklauso viena žymiausių vietų XX amžiaus pirmosios pusės lietuvių literatūroje“.

„Didelė stilistinė Krėvės raštų kultūra buvo ir tebėra gera mokykla rašytojams, neišnešantis geros kalbos šaltinis skaitytojams“.

Ir šitai ar panašiai apie Krėvę kalbama net trisdešimtyje vadovėlių puslapių.

O akademikas Kostas Koršakas, vartydamas jų pačių iš akademijos išmesto Vincą Krėvę „Dainavos šalies senų žmonių padavimus“, dabar jau taip prabyla:

„Jų turinys savo esme yra liaudiškas ir giliai humanistiškas, persunktas karšto patriotizmo, neapykantos gimtojo krašto priešams ir išdavikams, laisvės meilės, pasigėrėjimo didvyriškumu, drąsa ir narsumu, pasiaukojimu tėvynei labui“.

Dabar ir jam tasai „tautos išdavikas“ Vincas Krėvė „labai mylėjo dzūkų krašto gamtą ir paprastus kaimo žmones, iš kurių jis pats buvo kilęs...“

Žinoma, po tokių liežuvių atsivertimų galima būtų ir juoktis, ir pikintis, ir gailėtis susiraičiusius ir atsiraičiusius žmogaus asmenybės, tik nežinia, ką anose sąlygose būtų privadėjusios mūsų pačių iš baimės virpančios lūpos, svetimos valios valdomos...

Kadangi žmonės kartais net labiau domisi pačių išgarsėjusių autorių negu jo kūryba, tai koks gi buvo tasai mūsų padavimų tautos herojų gimdytojas Vincas Krėvė — Mickevičius žemiškajame gyvenime? Kaip jis atrodė ir koks jo charakteris? Manau, kad mūsų tarpe nemažai dar yra tokių, kurie buvo matę jį dar gyvą, kai kurių jis buvo profesorius, literatūrinės veiklos bendradarbis, o gal net pagarbus vyresnysis draugas.

Jaunystėje skaitydami jo „Dainavos šalies senų žmonių padavimus“, „Šarūną“ ar „Skirgailą“, linke ir Krėvę įsivaizduoti kaip kokį barzdota

atimti, kad kūrinys išsilaikytų socializmo kely.

Ką tai rodo? O tai, kad Krėvė, kaip ir kiekvienas didelis kūrėjas žmonijos istorijoje, išslysta iš mūsų prisiimtų ideologinių schemų, kurias tikrovi bandom užmesti — jomis mes jo neišaiškinsim ir jo i schemas nesutalpinsim. Ne mes išaiškinsim Krėvę, bet greičiau Krėvė gali mums paaiškinti mus pačius. Tai aki-sielai giminingesnis, negu „atgariai svetima šalis“ JAV. Nė žodžio iš Lankučio apie „Daugaus ir žemės sūnus“ — rašytojo viso amžiaus darbą ir jo kūrybos viršūnę. Ar todėl, kad Krėvė ši epochinį veikalą intensyviai toliau rašė jau JAV gyvendamas? Bet ir kitas „XX amžiaus rašytojas, atplėštas nuo tautos kamieno“, anti-fašistinis pabėgėlis Thomas Mannas ne tik savo irgi biblijnį epą „Juozapas ir jo broliai“, bet ir vokiečių tautos istorinį likimą įkūnijantį „Daktarą Faustą“, taip pat jau senatvės sulaukęs, kūrė ne Muenchene, o Santa Monicoje, vakarinėje JAV pakrantėje. O „Daugaus ir žemės sūnų“ menine verte neabejoja ne tik Ostrauskas ar Šilbajoris, bet ir Marcinkevičius ir Mikėlinas. Iš viso, šventuoliškų frazių apie tautos kamieną kartojimo gal turėtų drovėtis tie, kurie matė, kaip tas kamienas buvo Lietuvos žemėje skaldomas ir naikinamas. Pagaliau, jei Krėvė „buvo lemta... susidurti su nauja XX amžiaus tikrove, skausmingai klaidžioti jos kryžkelėse“, tai ir tuo jis yra būdingas mūsų tautos rašytojas, nes ir po jo kryžkelės skausmingai turi klaidžioti pokario Lietuvos kūryba, kur įėjus viena ranka duodama, kita reikia

žvilgiu“.

„Krėvės kūrybai priklauso viena žymiausių vietų XX amžiaus pirmosios pusės lietuvių literatūroje“.

„Didelė stilistinė Krėvės raštų kultūra buvo ir tebėra gera mokykla rašytojams, neišnešantis geros kalbos šaltinis skaitytojams“.

Ir šitai ar panašiai apie Krėvę kalbama net trisdešimtyje vadovėlių puslapių.

O akademikas Kostas Koršakas, vartydamas jų pačių iš akademijos išmesto Vincą Krėvę „Dainavos šalies senų žmonių padavimus“, dabar jau taip prabyla:

„Jų turinys savo esme yra liaudiškas ir giliai humanistiškas, persunktas karšto patriotizmo, neapykantos gimtojo krašto priešams ir išdavikams, laisvės meilės, pasigėrėjimo didvyriškumu, drąsa ir narsumu, pasiaukojimu tėvynei labui“.

Dabar ir jam tasai „tautos išdavikas“ Vincas Krėvė „labai mylėjo dzūkų krašto gamtą ir paprastus kaimo žmones, iš kurių jis pats buvo kilęs...“

Žinoma, po tokių liežuvių atsivertimų galima būtų ir juoktis, ir pikintis, ir gailėtis susiraičiusius ir atsiraičiusius žmogaus asmenybės, tik nežinia, ką anose sąlygose būtų privadėjusios mūsų pačių iš baimės virpančios lūpos, svetimos valios valdomos...

Kadangi žmonės kartais net labiau domisi pačių išgarsėjusių autorių negu jo kūryba, tai koks gi buvo tasai mūsų padavimų tautos herojų gimdytojas Vincas Krėvė — Mickevičius žemiškajame gyvenime? Kaip jis atrodė ir koks jo charakteris? Manau, kad mūsų tarpe nemažai dar yra tokių, kurie buvo matę jį dar gyvą, kai kurių jis buvo profesorius, literatūrinės veiklos bendradarbis, o gal net pagarbus vyresnysis draugas.

Jaunystėje skaitydami jo „Dainavos šalies senų žmonių padavimus“, „Šarūną“ ar „Skirgailą“, linke ir Krėvę įsivaizduoti kaip kokį barzdota

Struktūriniai ir draminiai „Skirgailos“ būdingumai

BRONIUS VASKELIS

Dramatiškumas yra Vinco Krėvės kūrybos viena ryškiausių ypatybių. Tą liudija ne tik jo dramų veiklai, bet ir proza. Galbūt todėl keletas išsčių apsakymų bei stambesnių kūrinių ištraukų ne kartą buvo inscenuota scenoje, radijo ir televizijos teatre.

Tačiau Krėvės draminiai kūriniai, nežiūrint jų dramatiškumo, nėra pritaikyti scenai: juos statant reikia keisti, trumpinti ar net, kaip pvz. „Šarūną“, ištiesi perrašyti. Drama „Skirgaila“, kuri pripažinta kaip geriausias Krėvės scenos veiklas, irgi nebuvo pastatyta be nemažų pakeitimų ir trumpinimų.

Krėvės 100 metų gimimo sukakties proga stabtelėsi prie „Skirgailos“ draminių struktūros ir svarbiausio personažo kunigaikščio Skirgailos traagiškumo išvystymo.

Draminė struktūra

Dramos siužeto pagrindą Krėvė pasirinko naują Lietuvos istorijos pradį: po ilgų ir kruvinių kovos metų Skirgaila ir bajorai jau priėmė krikščionybę. Tačiau kova dėl Lietuvos tebevyksta. Grumiasi trys priešiškos jėgos: lenkai, vokiečiai ir lietuviai. Krėvė vysto intriga trikampiniu šių grupių susidūrimu. Lenkai rezga pinkles, kad lietuviai nesužadėtų su vokiečiais, o taptų paklusniais lenkams. Vokiečiai siekia lietuvius ir lenkus sukišyti ir lietuvius pajungti į savo globą. Lietuviai savo ruožtu, suprasdami buvusį priešų tikslus, abiem priešiniams.

Šių trijų grupių kovą Krėvė koncentruoja į jų vadų — lenko vyskupo Mazoviečio, kryžiuočio Vartenbergo ir Skirgailos — susidūrimus. Dramatiškumo suintensyviniui Krėvė tuo pačiu metu vysto kiekvienoje grupėje pasidalinimą į dvi priešiškas puses. Lenkų didikai nori paimti Lietuvą tiesiai ir garbingu būdu — derybomis ir įtikinimais, o nepavykus, priversti jėga — kalaviju. Jų vadovas Mazoviečis siekia to paties, bet veidmainyste, apgaule ir užkulisinėmis machinacijomis. Čia susikerta riteriški didikai — kariai su saktu politiku. Pirmieji vadovauja širdimi — jausmais ir aukščiau visko stato garbę, o Mazoviečiui svarbiausia yra tikslas ir jis siekia jo vadovaudamasis protu, šaltu apskaičiavimu ir diplomatija.

Tokiu pat kontrastų principu Krėvė pristato vokiečius. Vartenbergas, kaip ir Mazoviečis, yra dviveidis politikas ir apskrus diplomatas. Keleris — tiesus, drąsus, taurus riteris, nors veidmainis santykiuose su moterimis.

Tolygiai į dvi priešiškas dalis suskildę lietuviai: krikščionybę priėmusieji — Skirgaila ir bajorai ir pagonis vaidila Stardas. Pirmieji, vadovaudamiesi protu ir matydami, kad neatsilaikys prieš kryžiaus karą, apsikrikštijo, o antrasis, pasikliaudamas jausmu, liko pagonis. Pirmieji nuėjo kompromisų keliu, o antrasis pasiliko ištikimas savo įsitikinimams. Principingam Stardui krikštas reiškia savųjų dievų ir lietuviškumo išdavimą ir todėl jis apsikrikštijusius laiko niekšais ir tautos išgamomis. Akivaizdu, kad krikščionybė, užuot apsaugojus nuo priešų, atvėrė jiems duris į Lietuvą: lenkų dvasininkai moko lietuvius naujojo tikėjimo tiesų. Kas susieta su pagonyste — lietuvių papročiai, tradicijos, moralė — naikinama. Į Vilnių vis daugiau

plūsta lenkų ir vokiečių, vis dažniau girdisi svetimos kalbos.

Lietuviai stovi prieš dilemą: ar pasilikti krikščionimis ir viltis, kad tauta nepražūs ar, grįžus į pagonybę, garbingai kovoti ir žūti laisvais, bet negyventi svetimųjų vergijoje. Naujosios ir senosios religijos konfliktą Krėvė pristato vienaipusiškai — per pagonio Stardo perspektyvą: krikščionybė yra blogis, susietas su svetimumu ir nežmonišku, o pagonybė yra gėris, viskas čia sava, humaniška ir gryna. Vienašališku ir kontrastingu pristatymu Krėvė sudramatina politinę ir moralinę lietuvių padėtį. Paskiros pastabos bei užuominos sugestuoja, kad sprendžiama ne individo, o tautos likimas. Tačiau nuspręsti turi vienas — valdovas Skirgaila ir nuo jo priklauso tautos dabartis ir ateitis.

Norėdamas pabrėžti problemos lemtingumą, Krėvė suteikia valdovui Skirgailai galimybę antrą kartą apsispręsti, ar, kaip Stardas sako, savo klaidingą sprendimą atitaisyti. Tačiau tolimesnėje dramose eigoje Krėvė nevysto valdovo apsisprendimo problematikos, bet koncentruojasi prie to sprendimo pasekmių ir implikacijų. Skirgailai besistengiant apsaugoti Lietuvos suverenumą, tačiau Skirgaila krikšto neatsisako, nes sąžiningas ir tautą mylintis valdovas, stovėdamas prieš dilemą: tautos gyvastis ar mirtis, turi vienintelį pasirinkimą — gyvenimą.

Dramos ekspoziciją Krėvė užsklandžia puotos scena, kur susodinami prie vieno stalo lenkai, vokiečiai, gudi ir lietuviai. Iš tikrųjų yra tik dvi pusės — krikščionys ir lietuviai, arba tiksliau, krikščionybės nešėjai — mokytojai ir mokiniai. Scena dramine prasme yra ne puota, o tikra krikščionybės teismas, susidedas iš trijų dalių. Pirmoje dalyje sugretinama krikščionys ir pagonys. Pirmieji mokė antruosius per metų metus kalavijų ir ugnimi naujosios religijos, bet lietuviai nesuspėjo pasisavinti, pagal Skirgailą, „kas mums svetima“. Lietuva dar yra laukinė šalis, be sukutmo, be žiaurumo ir klastos. Antroje dalyje atskleidžiama pačių krikščionių tarpusavio prieš-

Rūpintojėlis iš Vinco Krėvės buvusio tautodailės rinkinio. Skulptūrėlė šiuo metu yra M. K. Čiurlionio vardo dailės muziejuje, Kaune.

taravimai: lenkai, vokiečiai ir gudi išpažįsta tą patį Dievą, bet vieni kitus kolioja eretikais, lotynistais. Trečioji dalis — krivio Skurdulio, kaip rūstaus prokuroro, svečių ir apsikrikštijusių lietuvių apkaltinimas. Tai įspūdinga ir dramatiška scena. Čia susipina skundas su aštria ironija. Itin imponantiškai giliai tikinčio pagonio krivio senovės religijos gynimas ir tikinčiųjų jausmus įzeidžiantis vienašališkas krikščionybės pasmerkimas. Nenuostabu, kad pastaciūs „Skirgaila“ 1925 metais Kaune, visuomenėje kilo protestai bei nepasitenkinimai.

Šia puotos — teismo scena užsibaigia pirmasis draminis trikampis, atskleidžias politinę ir religinę Lietuvos situaciją. Krėvė stengiasi pateikti platų, panoraminį vaizdą, vietomis nukrypdamas į epinį pasakojimą, taip pat dažnai neišvengdamas pakartojimų. Pvz., Stardo, Skirgailos ir Skurdulio monologų argumentai apie krikščionybę iš esmės tie

patys.

Pirmosios dalies „Tarp dviejų pasaulių“ V ir VI scenos draminiu atžvilgiu nepriklauso prie ekspozicijos. Bendrai VI scena yra mažareikšmė prielapa, o V scena iš tikrųjų įkomponuota į sekančio draminio trikampio intriga, kur dėl Onos Duonutės, Lydos kunigaikštystės ir Mozūrų kunigaikščio sužadėtinės, grumiasi Skirgaila, Mazoviečis ir Keleris. Skirgaila vertia ją tapti jo žmona, nes nenori, kad jos kraitis — Volynės ir Padolės žemės, atitektų lenkam. Mazoviečis viešai priešinas Skirgailos užmačioms, bet slapta kone prievartauja Duonutę, kad ji išeitų už Skirgailos, nes per Duonutę lenkai tikisi kontroliuoti Skirgailą. Keleris mezza planus Duonutei pagėbti pas sužadėtinį ir tuo sukišyti lenkus ir lietuvius, o Mozūrų kunigaikštį patraukti į vokiečių pusę.

Skirgailos, Mazoviečio ir Kelerio trikampinio susidūrimo objektu, jų siekimų auka yra dievobaiminga ir nekaltą Duonutę. Pradžioje kiekvienas konkurentas atskirai susitinka su Duonute, o paskui tokiu pat komponavimo principu, kaip ir puotos pavaizdavime, visi trys susiduria vienoje scenoje. Kova dėl Duonutės užsibaigia teatrališku Skirgailos ir Duonutės prievartinu sutuoktuvų veiksmu.

Duonutės situacijos sudramatinimui Krėvė įveda trečią asmenį — lenką vienuolį Skarbeką, kuris atlieka dviveidžio advokato rolę. Jis, pritarėdamas Mazoviečiui, stengiasi įtikinti ją, kad ši, kaip kad padarė Jadvyga, tekėdama už Jogailos, pasiaukotų Lenkijos ir bažnyčios labui ir tekėtų už Skirgailos, o savo ruožtu Skirgailai įrodinėja, kad leistų Duonutei išvykti pas jos sužadėtinį. Tokiu būdu susidaro dar du mažesnės apimties draminiai trikampiai, įkomponuoti į didįjį: Duonutė, Skarbekas ir Mazoviečis; Duonutė, Skarbekas ir Skirgaila.

Intriga tarp Skirgailos, Mazoviečio ir Kelerio Krėvė vysto panašumų ir priešingumų principu. Savo veidmainiškais siekimais bei niekingais veiksmais jie visi trys pristatomi niekšais. Tikėtai Mazoviečio ir Skirgailos niek-

šikumas nėra egoistinis: abu dirba ir aukojasi savo tautos labui — Mazoviečis Lenkijos, o Skirgaila Lietuvos. Tuo tarpu Keleris, nors ir atlikdamas užduotį ordinui, siekia pasismaguriuoti Duonute kaip moterimi. Tokiu būdu Krėvė pastato tarsi du savotiškus idealistus prieš egoistą.

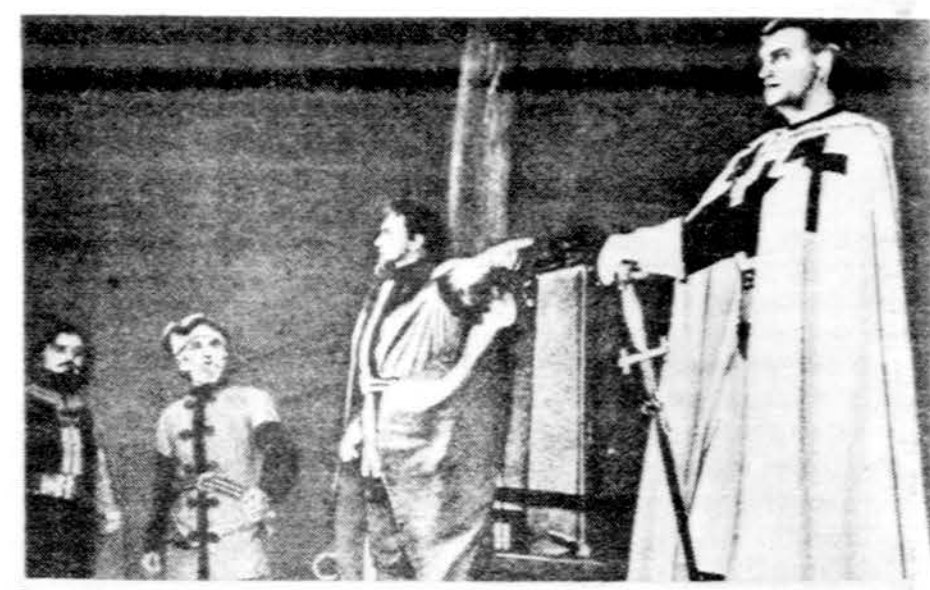
Toliau plėtodamas intriga tame pačiame draminiame trikampyje Krėvė sukeičia oponentus: Kelerį ir Skirgailą pastato prieš Mazoviečį. Skirgaila ir Keleris prisipažįsta Duonutei savo užmačių ir veiksmų niekingumą, o Mazoviečis iki galo veidmainiauja Duonutei, ir, kaip sukčius pirklys, nori parduoti Skirgailai Duonutę už Volynę ir Padolę. Tačiau Duonutė, statydama asmeninį laimę aukščiau tautos gerovės, pasirenka Kelerio siūlomą laisvę. Skirgailai sužinojus apie Kelerio planus išvogti Duonutę, Skirgaila tampa nugalėtoju, prievarta veddamas Duonutę. Tačiau tuoj išaiškėja, kad tai tik Pyro pergale: lenkai vis tiek okupuoja Volynę ir Padolę, o Duonutė nešioja tik Skirgailos žmonos vardą.

Toliau Krėvė įveda dar vieną draminių trikampi, kuris yra gana tradicinis, dramaturgijoje žinomas meilės trikampio vardu. Skirgaila ir Keleris rungtijasi dėl Duonutės meilės, o ši, dar būdama ištikima sužadėtinui, kurį laiką abiem priešiniams. Ir vėl, kaip kad ir ankstyvesniame trikampyje, Krėvė panaudoja prisipažinimo, ar tiksliau, išpažinties ir pažadų metodą. Keleris, pirmą kartą tikrai įsimylėjęs, prižada dėl jos aukotis, kovoti ir, jeigu reikės, numirti. Skirgaila irgi pirmą kartą savo gyvenime nusižemina moteriai ir prašo būti jo gyvenimo drauge ir tikra žmona. Dramos intriga pasiekia kulminacinį tašką, kada Duonutė pareiškia Skirgailai, kad ji geriau pasirinktų ne jį, o Kelerį: Skirgaila pažada jai dovanoti Kelerio galvą.

Paskutinė dramos dalis, „Bedugnė“ yra meilės trikampio tęsė: čia susikryžiuoja Skirgailos pyktis atkeršyti Duonutei ir Keleriu, Duonutės meilė Keleriu ir Kelerio pastangos išlikti ištikimu Duonutei duotam pažadui. Norėdamas atskleisti Kelerio vidinį konfliktą — gyventi ar mirti, Krėvė įveda naują draminių trikampi. Kelerio gerojo ir blogojo pradų — Tamsaus ir Šviesaus vyrų — konfrontaciją praplečia Skarbeko egzėkvijų malda apie žmogaus varganą ir beprasmią lemty. Tuo Krėvė ne tik sudramatina situaciją, bet ir pabrėžia, kad Kelerio pasirinkimas geriau mirti, negu sutęsti Duonutės garbę yra savaimingas veiksmas. Ir Skirgaila pasiekia savo tikslo — Keleris gyvas palaidojamas. Finale abu yra ir laimėtojai ir pralaimėtojai. Abu ištesėjo savo pažadus, duotus Duonutei, bet vienas prarado gyvybę, o kitas valdovo sostą.

Krėvės komponavimo principas primena piramidės struktūrą. Ant plataus pagrindinio trikampio dedami vis mažesni trikampiai, kol pačioje viršūnėje visi trikampiškieji taškai subėga į vieną smaigalį — Skirgailą.

Pažymėtina, kad Krėvė įkomponuoja į trikampinę konfrontaciją ne tik pagrindinių personažų grumtynes, bet tą patį metodą naudoja, norėdamas išryškinti ypatingesnes situacijas ir personažų būdingumus. Pvz., retkartinėmis pastabomis pabrėžia Jogailos valdovo — vergo padėtį ir Vytauto išdavikišką sandėrį su vokiečiais, kad užsącentuotų Skirgailos, kaip savavalių ir viskuo ir visais nusivylusio Skirgailos padėčiai atskleisti priešpastatoma „sielų gydytojas“ vaidila

Scena iš Vinco Krėvės dramos „Skirgaila“ spektaklio Lietuvos akademiniame dramos teatre, Vilniuje, 1966 metais.

Vinco Krėvės Skirgaila

Ištrauka iš dramos „Skirgaila“ I-mo veiksmo

SKIRGAILA. Kas šitas žmogus? (Rodo į Joną iš Bychovo).

JONAS IŠ BYCHOVO (atsistojęs). Lenkų riteris Jonas iš Bychovo, šviesiausias kunigaikštis. Vienas tavo brolio pasiuntinys. Jis laukia mūsų skubiai pargrįžtant.

SKIRGAILA (šonu į jį nusigręždamas). Taip, pamenu. Brolis gali palaukti. Kalbėsime kitu metu, dabar aš užimtas... (Jonas iš Bychovo, nusilenkęs kunigaikščiui, išeina. Daugailai). Paliepk tuojau visiems susirinkti Žemiosios pilies kieme. Kai susirinks, praneši man. (Jonui Skarbekui). Matai, jį išėjo, o ko tu lauki?

JONAS SKARBEEKAS. Aš lieku čia ir būsiu, kol mane išklausys, šviesiausias kunigaikštis.

SKIRGAILA (nusigręžęs į jį šonu). Šioje šalyje visi turi daryti, kaip aš liepiu, ir valdovo erzėnimas į gera neveda. (Prieš jį skobnis ir metęs iš pėdų žvilgsnį į vienuolį). Ar tu manai, kad čia lenkų žemė, kur karaliaus žodis — paskutinis žodis?

JONAS SKARBEEKAS. Tavo visi čia bijo kaip ugnies, kunigaikštis, bet aš nebijau, nors tu man gresi. Ko aš bijosiu, jei šventosios Bažnyčios atstovas ir Visagailio vienintelio tikro Dievo tarnas esu? Aš juk Jo globoju.

SKIRGAILA. Lietuvoje visa galiu tik aš. Geriau neprieštarauk man, kad neapsiviltai savo Visagailio Dievu. (Atsisėdęs kėdėje). Tu sakai, kad tavo Dievas vienintelis tikras Dievas. Meluoji, pope. Mano tėvas ir seneliai garbino Perkūną ir kitus dievus, mano motina garbino savo gudišką dievą, kurį garbina ir senas popas Jonas. Mano kaimynas chanas turi savo dievą, kuriam jis meldžiasi. Kaipgi tu sakai, kad tavo dievas vienintelis tikras Dievas?

JONAS SKARBEEKAS. Kunigaikštis! Nedera taip kalbėti tam, kurį Krokovoje krikščino patysai primas, kaip ir tavo brolių Perkūno ir kitų dievų visai nėra. Tai piktoji dvasia tavo sielą gundo.

SKIRGAILA. Kaip nėra? Argi tu niekuomet nesigirdėjęs rūstaus Perkūno balso? (Nusijuokęs). O kas girdėjo nors vieną balsą iš tavo nebylių dievų?

JONAS SKARBEEKAS. Matau, kunigaikštis, kad tu vis dar esi stambeldys ir tiki senus dievus. Vei, nusimins tavo dievobaimingo brolio širdis, kai sužinos, kad Dievo malonė tavęs dar nepasiekė. (Iškilmingai). Žinok, kunigaikštis, kad piktai velniai — tavo seni dievai. Dievas yra tik vienas. (Rodydamas ranka į dangų ir žemę, o paskui mostelėjęs rankom aplinkui). Jis sukūrė dangų ir žemę ir visa, kas yra danguje ir žemėje.

SKIRGAILA (juokdamasis). Tu vėl sumelavai, pope. Jeigu dievai būtų galėję patys sukurti dangų ir žemę ir girias, ir žmones, ir žvėris, kam gi jie kovotų tarp savęs dėl jų? Aš gi nesiginčiju su savo smirdu dėl jo liesų arklių, nes turiu jų gausingas bandas ir panorėjęs galėčiau dar gausingesnes turėti.

JONAS SKARBEEKAS. Kunigaikštis!

SKIRGAILA (nekantriai). Tylėk, pope, ir nekalbėk man daugiau nieko: aš tavim netikiu. Aš suteikiau tau nūnai didelę garbę, leides kalbėti su savim, bet savo kvaila kalba tu man jau įkyrėjai; dabar eik sau.

JONAS SKARBEEKAS. Ne, valdove, aš neisau, aš kalbėsiu, kaip tavo sielos draugas ir paties Dievo pasiūstas, kuris tau gero nori. Tu — plėčios šalies valdovas, tu — Jo išrinktas, ir neturi tiesos tamsybėje klaidžioti, kai visa tauta pažino tikrąjį Dievą ir laiko apkabinius Jo suzeistąsias kojeles...

SKIRGAILA (nekantriai). Tuščios kalbos. (Atsikeldamas). Aš patsai tapau valdovu ir nežinau, kad mane kas būtų rinkęs.

JONAS SKARBEEKAS. Karaliai ir kitų tautų valdovai — Dievo išrinktieji. Jie viešpatauja Jo malone.

SKIRGAILA (nusijuokęs). Bloga: renka tavo dievas, jei paskyrė būti valdovais mane ir mano brolių Jogailą. Stardas doresnis už mus; gali būti, kad ir tu geresnis už mus, ir dar yra daugel kitų.

JONAS SKARBEEKAS. Nerūstink, kunigaikštis. Dievo piktžodžiavimu ir galingo brolio nepaklusnumu. Tau jo pagalba dar bus labai reikalinga. Leisk laisvai vykti Lydos kunigaikštystei, kur ji nori, ir tuo įsigyvi lenkų karalių ir Mozūrų kunigaikštį kaip draugus. Jūs gi visi trys turite vieną piktą priešą, ir kam jums dar rietis tarp savęs?

SKIRGAILA (stovėdamas šalia skobnių šonu į Skarbeką). Tu kalbi apie vokiečius? (Kiek pamąstęs). Taip, jie mūsų priešai, bet ir jūs, lenkai, irgi nedraugai mums. Katrie piktesni, ateitis parodys, o dabar aš dar nežinau.

Skirgailos traagiškumas

Konfliktų ir intrigos trikampiniu komponavimu Krėvė sukūrė veikalo dramatiškumą. Tačiau šis dramatiškumas tėra viena kūrinio pusė, tiksliau, išorinė dramos plotmė, nes dramatiškoji personažų konfrontacija ir dauguma konfliktų vyksta tarp personažų, o ne pačiuose

personažuose. Giluminė dramos plotmė yra užslėpta ir tik protarpiais, kaip gaivalinga povandeninė srovė, išsiveržia į paviršių. Tai dramos „Skirgaila“ traagiškoji pusė, sukaupta Skirgailos — valdovo ir Skirgailos — žmogaus asmenybėje.

Dramaturgijoje traagiškumas reiškia tokią situaciją, į kurią kovoje prieš blogį herojus patenka per savo paties veiksmus bei sprendimus; jis iš esmės yra geras, nors toli gražu ne visuomet teisis. Šie veiksmas sukelia jo dvilypę asmenybę pasibjaurėjimą ar gėdą. Per kančią jis ima suvokti savo traagiškąją padėtį. (Nukelta į 4 psl.)

Vinco Krėvės kapas Švento kryžiaus kapinėse, Philadelphiaje. Antkapio projektas arch. Jono Muloko.

Struktūriniai ir draminiai „Skirgailos“ būdingumai

(Atkelta iš 3 psl.)
Jo suvokimas pasiekia tragikumo viršūnę, kada jis siekia užakcentuoti žmogaus dvasios orumą ir žmogaus gyvenimo vertę.

Iš dramos „Skirgaila“ ekspozicijos matyti, kad Krėvė nuo pat pradžios komponuoja tragedijos žanro kūrinį. Būtinai tragedijos elementas — blogis čia yra atstovaujamas svetimausių — lenkų ir vokiečių ir jų religijos. Pažymėtina, kad to blogio baisumas ir jo grėsmė Lietuvai Krėvės akcentuojamas pakartotinai ekspozicijoje net per tris personatus — Stardą, Skurdulį ir Skirgailą.

Dramatiškoje kompozicijoje Krėvė įvedė dviejų pusių personatus: garbinguosius, kurie vadovaujasi daugiausia širdimi, ir pragmatikus, kurie pasikliauja protu. Tragedijos plotmėje Krėvė suveda šias abi priešingas jėgas į Skirgailos asmenybę. Kaip valdovas, blaivus protu įvertindamas Lietuvos padėtį, jis priėmė krikštą ir dabar politikoje bei diplomatijoje turi vadovauti protu bei logika. Bet kaip žmogus, mylis tiesą, atvirumą, neapkenčias veidmastybės ir klastos, jis dažnai metomas ir siaubiamas gaivalingų aistrų.

Krėvė dramos veiksmo nepradeda nuo pat tragedijos užuomazgos — Skirgailos svarstymų ir apsisprendimo apsisukti, o uždangai atsiskleidus, jau matome Skirgailą krikščionių. Nuo pat pradžios, kaip ir paprastai tragiški herojai, Skirgaila gaubiamas paslaptingumu. Iš vienos pusės jis griežtas, ryžtingas ir atrodo pasitikintis savimi, o iš kitos — vengia santykių su kitais, tarsi bijodamas atverti savo jausmus ir mintis. Pvz., į Stardo gundymus grįžti į lietuvių tikėjimą, Skirgaila atsako pastabomis apie Lietuvos situaciją ir atrodo, lyg tai jis nelinkęs atsakyti krikščionybės. Tačiau puotos scenoje jis visa, kas susieta su krikščionyste viešai žemina, o pagonybę aukština. Tik vėliau pokalbyje su Duonute išaiškėja dalis Skirgailos užslėptos asmenybės: vidinis dvilypis, jo poelgių ir emocijų priešingumai — išdidus ir griežtas valdovas, ir gėdos, ir bejėgiškumo persekiojamas žmogus.

Krėvė virtuosiškai parodo Skirgailos dvilypumą. Scenos pradžioje Skirgaila valdoviškai praneša kalinei Duonutei, kad ji bus jo žmona, nes yra valdovo pareiga saugoti Lietuvos žemes ir jos suverenumą. Jis ne tik sprendžia žmonių likimus, bet net norėtų kalaviju susiremti su naujuoju dievu, nes, anot Skirgailos, per jį Lietuva pateko į vargus. Tačiau kada Duonutė pabrėžia Skirgailos žmogišką kilumą ir prašo jos pasigailėti, jis staiga pasikeičia — pasirodo atviras ir nuosirdus, bet labai nelaimingas ir bejėgis individas.

„Aš visuomet noriu gero, bet nemoku jo pasiekti. Ką aš manau, kad gera yra, visuomet pasirodo, kad pikta ir todėl nusiminimas mane graužia, ir todėl aš geriu. Aš matau, kad bloga gyventi pasauly, bet kas tuo kalta, aš nenumanau. Aš norėčiau panaikinti visa, kas yra pikta, ir nežinau kaip. Man sunku taip kalbėti su tavim, kaip aš kalbu, bet kaip kitaip pasiekti, aš nežinau.“ (Vincas Krėvė, Raštai, tomas IV; psl. 42.)

Šią savo „išpažintį“ Skirgaila užbaigia savęs įvertinimu: „esu niekšas“. Priimdamas krikštą jis išdavė savo tikėjimą ir savo įsitikinimus ir, sąžinei

pasipriešinus, Skirgaila pateko į tokią nepakeičiamą ir neišvengiamą situaciją — kenčia gėdą dėl savo niekšiskumo, o dar skaudžiau, kad ir toliau verčiamas niekinti lietuvių dievus, naikinti jų buveines — šventuosius ažuolynus ir žmonių akivaizdoje „garbinti nepakentimos tautos pikta ir neteisėną dievą“ (p. 42). Bekalbant apie savo gėdingą, skausmingą ir nepakeičiamą situaciją, Skirgailoje ima telktis pyktis, kuris vėl sugrąžina Skirgailą į pirmąją valdovišką būseną: „Nekalbėk man! Tu moteris, tu nieko nenusimanai“ (p. 43). Jame net žybteli viltis, kad atsirastų jėga, kuri nugalės krikščionių Dievą, o gal dar ir Perkūnas neapleis „nedėkingos Lietuvos“.

Valdovo ir žmogaus nesuderinamais priešingumais Krėvė sukūrė tikrai tragišką situaciją. Kuo toliau, tuo daugiau gilėja Skirgailos tragiškumas, jam besiblaškant tarp pareigos — būtinybės ir impulsų — aistrų. Valdovo pareigos jis yra verčiamas paimiti Duonutę už žmoną, bet, jai pasipriešinus, jis lūkurioja. Tik Duonutei pareiškus, kad geriau ji būtų vergo, o ne Skirgailos žmona, pyktis išūtyje jis ją prievarta veda. Matydamas Mazovietio ir Vartenbergo klastingas užmačius ir diplomatinės gudrybes, Skirgaila supranta, kad yra būtina jam prieš juos pasipriešinti. Tačiau jis impulsyviai nuo jų dažniausia šalinasi ar net vengia, o susitikęs stačiosiai ir arogantiškai jiems replikuoja.

Sekantis Skirgailos tragiš-

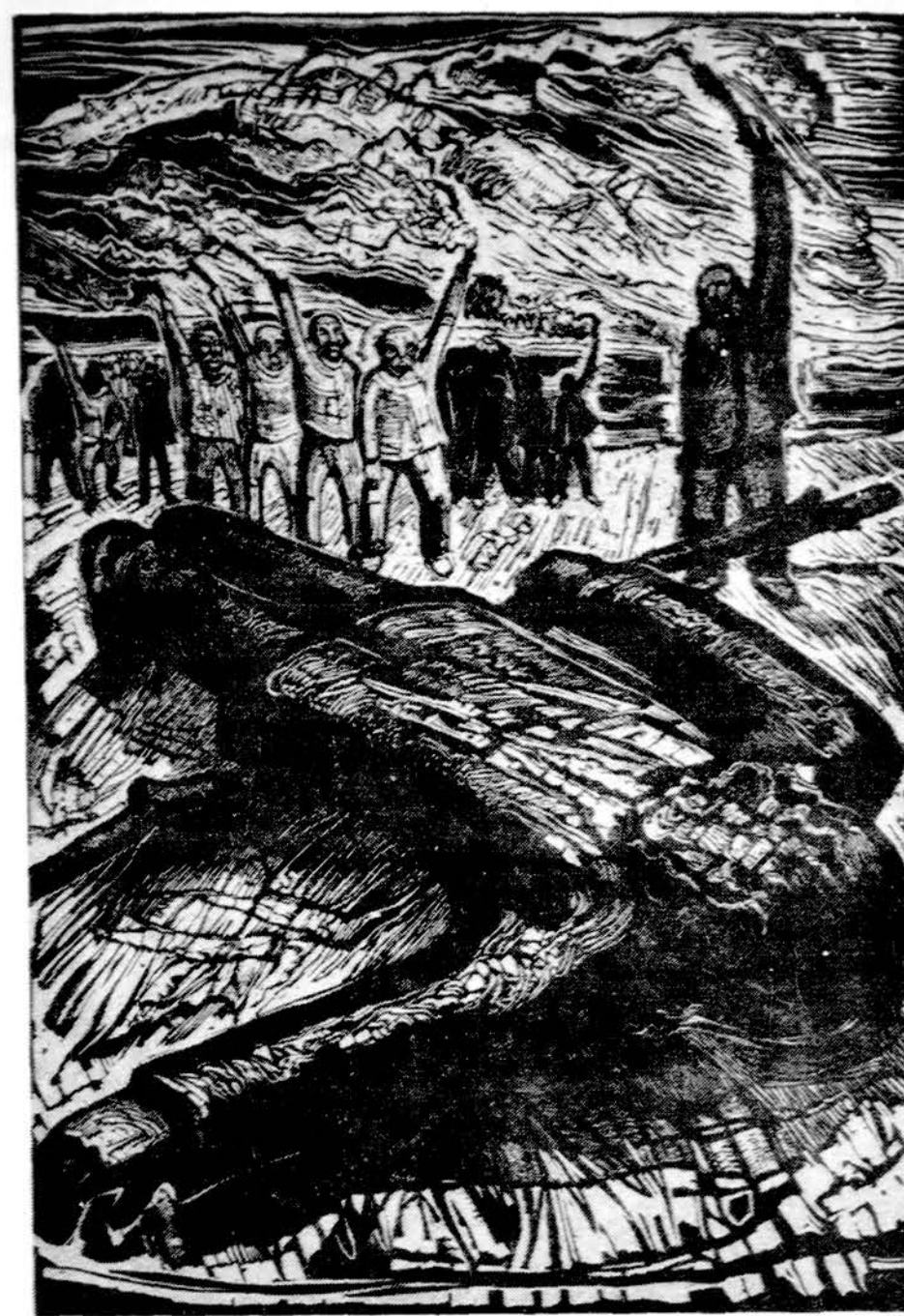
kumo tarpsnis dramaturgijoje žinomas tragiškojo suvokimo išgyvenimo vardu. Tas suvokimas ar savotiškas savo tragiškosios situacijos praregėjimas Skirgailai įvyksta po dviejų didelių smūgių: pralaimėjimo kunigaikščiui Vytautui kovos lauke ir praradimo tikėjimo žmogaus kilnumu ir dorumu. Tai galutinis sugniuždymas kaip valdovo ir kaip žmogaus. Pralaimėjimas Vytautui išplaukė iš Skirgailos vidinės būklės. Priėmus krikštą atsivėrė skaudus dvasinės žaizda. Ji atvira ir negyjanči. Nenorėdamas jos gilinti ir draskyti, santykiuose su lenkais ir vokiečiais jis nesileidžia į jokių kompromisus ir net į derybas. Jo kančia ir gėda jį tarsi paralizavo kaip valdovą-politiką, valdovą-diplomatą. Kada Skirgaila atmetė nesvarstytą vokiečių siūlomą pagalbą prieš lenkus ir net Lietuvos karaliaus karūną, tuo tarpu Vytautas be jokių skrupulų nuėjo pas vokiečius ir su jų pagalba tuoj užims Lietuvos didžiojo kunigaikščio sostą. Dar daugiau sukrečia Skirgailą žinia, kad pagonis Stardas prieš mirtį tapo krikščioniu. Skirgaila Stardą laikė doriausiu žmogumi, kuris, anot Skirgailos, turėtų būti valdovu, o ne Jogaila ir ne Skirgaila. Daug kuo nustojes tikėti savo ilgame praradimų kelyje Skirgaila kartą viešai deklaravo, kad Stardas „dar tikiu“, t. y. jo kilnumu, dorumu ir principumu, ir tuo pačiu tikėjo į gėrį — pagonybę. Ir štai tokį principingą ir giliai tikintį pagonį privertė naujasis dievas į jį ištikti! Koks galimas turėtų būti naujasis dievas! Staiga Skirgaila pajunta, kad jo gyvenimas prarado esmę, ir pradėjo dvasinė atarima, teikusi stiprybės jam gėdos ir kančios kelyje. Staiga nebegali atskirti kur tiesa ir kur melas. Nėra kuo bėgauti — nei savaisiais dievais, nei žmonėmis: „visur niekšybė, visur tik smarvė. Sliekai, esame, šliužai, rupūžės!“ (p. 73). Tokiu nevilties ir pasimetimo momentu išskyla dar baisnesnis klausimas: gal visi teisūs, „gal aš vienas klystu...“

Kaip paprastai tragedijose, taip ir čia tragiškąjį savo padė-

ties suvokimą seka savotiškas prašviesėjimas. Švysteli mintis, kad tuoj Vytautas užims jo — valdovo vietą ir nukris nuo jo paties pečių ši skausmingoji valdovo našta. Pajunta, kad jo didysis konfliktas, niekaip nesuderinami priešingumai — valdovo ištikimybė tautai ir žmogaus ištikimybė savo sąžinei — tarsi lyg nebeegzistuoja. Galės dabar būti žmogus sau — nereikės veidmainiauti, kitų prievartauti ir už kitus būti atsakingu. Šis išsilaisvinimas atveria naują iki šiol Skirgailos — valdovo nepatirtą būseną — žmogaus vienišumą. Skirgaila, kaip valdovas, buvo visuomet vienas ir pasikliaudavo vien tik savimi — nei dievais, nei tradicijomis, nei patarėjais. Dabar, kaip žmogus, pasigenda žmogaus.

Staiga išganinga mintis, kaip švieselė tamsiai naktį: dar yra Duonutė, yra jo prievartinta žmona. Ši mintis jį vėl prikelia gyvenimui. Atradimo džiaugsmo momente pamatęs Duonutės nepaprastai spinduliuojančią šypseną Skirgaila pirmą kartą savo gyvenime pajunta didelį troškimą moters meilės. Stovi prieš Duonutę kaip vyras prieš moterį, prieš vienintelę viltį naujam gyvenimui. Siūlo būti jo gyvenimo dalimi, gyventi su juo iš tėvo paveldėtoje pilyje, atsiškyrus nuo viso pasaulio.

Šioje scenoje Skirgailos jausmų ir minčių kaitą Krėvė pateikia palaipsniui įtampos suintensyvinimu. Į pirmąją Duonutės pastabą, kad jis klysta — ne jam skirta jo šypsenai, Skirgaila reaguoja ramiai, nes jis įpratęs klysti. Tik kada Duonutė primygtinai pabrėžia, kad „aš tau ne žmona ir ja niekuomet nebūsi“, vėl išsiveržia pirmąsias nuožmūs ir impulsyviūs Skirgailos: „Būsi, kai aš panorėsiu“. Tik kada Duonutė vėl pareiškia, kad jeigu jai lemta būtų pasirinkti, ji rinktųsi Kelerį, o ne Skirgailą, įžeisto, pažeminto vyro nuoskauda ir pavydas išsilieja į aistringą išūitį ir norą savo konkurentą Kelerį sunaikinti. Vietoj nuosirdaus ir nusižeminančio žmogaus, kuris tik ką siūlė draugystę, išauga despotas: „Būsiu tau, — sako Duonutei, —

Telesforas Valius K. Bradūno poemos „Maras“ iliustracija

valdovas ir viešpats. (...) Iš manęs pasigailėjimo nesulauksi nei tu, nei kiti“ (p. 82).

Išsilaisvintas iš valdovo pareigos jausmo, bet dar turėdamas jo valdžią ir galią, egoisto ir budelio išūitį persekioja Kelerį. Jį gena jo duotasis pažadas Duonutei nužudyti Kelerį ir taip pat net didesnis variklis — jo baimė vėl pralaimėti. Finalinėje scenoje Skirgaila nugalėtojas: susidėjęs rankas ant krūtinės, pastatęs koją ant gyvo pakauto Kelerio kapo, su meifstofeliška šypseną kreipiasi į Duonutę: „Jis čia, po mano koka drun!“ (p. 100). Skirgailos žodžių tonas ir jo visa poza kalbėtis kalba: žiūrėk, aš išpildžiau tau pažadą. Bent šį kartą aš neklaidau! Didingas Skirgaila savo laimėjimu ir bausis savo žiaurumu. Nusisuka nuo apalpusios ant Kelerio kapo Duonutės ir nueina išdidus ir rūstus. Jis nueina ir nuo tautos, bet atgavęs pasitikėjimą savimi ir pagoniškai pademonstravęs žmogaus orumą ir nenugal-

umą. Finalas, kaip ir kitose tragedijose, pabrėžia žmogaus gyvenimą, kaip paradoksinę situaciją — pralaimėjimą ir pergalę. Katarsinis efektas, išplaukęs iš paradoksinio finalo, sukelia užuojautą, kad pralaimėjo sąžiningas ir mylis tautą valdovas, kuriam tautos ateitis buvo svarbiau negu moraliniai principai ir asmeniškia laimė ir tuo pačiu sukrečia pakilusio iš nevilties ir bejėgiškumo žmogaus bausitrumfas.

Krėvė iškelė dramoje „Skirgaila“ valdovo ir žmogaus tragiškąją situaciją: Skirgailai nepavyko suderinti pareigos su impulsais, proto su sąžine. Jautrios sąžinės sukelta vidinė audra slopino vyrišku-karišku griežtumu, bet dažniausia vyraudavo aistros ir impulsai. Situacija reikalavo pragmatiško politiko ir sukurto diplomato, o jis buvo tiesus, atviras vyras-karys. Jo tragiškoji silpnybė — valdovas su per jautria sąžine.

Telesforo Valiaus monografija

Šių metų gruodžio 1 d. suėjo penkeri metai nuo grafiko Telesforo Valiaus mirties. Buvo gimęs 1914 metais. Mirė 1977 m. Toronte, Kanadoje. T. Valius priklausė tai mūsų grafikų kartai, kuri nepriklausomybės metais nutiesė lietuviškajai grafikai pagrindus, atpalaiduojant jos moderniąją raidą ir nuo istorinio rusiškojo realizmo ir nuo vokiečių tada madin- gų ekspresionizmo. Tai buvo Viktoro Petravičiaus, Pauliaus Augiaus, Vaclovo Rato, Telesforo Valiaus ir kitų jų bendraamžių karta, savo šaknis giliai įleidusi į lietuviškos dvasios ir lietuvių liaudies meno klodus.

Jau pirmajame savo kūrybos etape Telesforo Valiaus sukurtieji darbai įeina į klasikinį naujosios mūsų grafikos lobyną. Tai neapimstamas medžio raizinių ciklas, pavadintas „Tragedija Baltijos pajūry“, „Vėlykų rytas Lietuvoje“, „Badas“, „Moterys“, „Gaisras Lietuvos bažnytkaimy“ ir kt. Vėlesnis Telesforas Valius pasuko kiek kitokią struktūrą bei spalvinių niuansų kelią. Bet ir šiuose darbuose jo teviškos Žemaitijos temos ir likiminiai rūpesčiai žmogumi neišnyksta.

Minint penkmetį nuo grafiko Telesforo Valiaus mirties, malonu yra išgirsti, kad yra leidžiama didelės apimties Telesforo Valiaus monografija. Jos autorius yra taigpi plačiai žinomas grafikas Romas Viesulas. Monografijai įvadą parašė kanadietis meno kritikas Paul Duval. Monografijos puslapiuose bus akademiškai aptarta ir puikiuose nuotraukose parodyta visa geriausioji Telesforo Valiaus grafika. Monografiją leidžia ir visu kuo rūpinasi dailininko žmona Aldona Valiuvienė. Monografijos tekstas spausdinamas dviem kalbomis: lietuvių ir anglų.

k. brd.

Lietuvoje paminėta Balio Sruogos 35 metų mirties sukaktis

Balio Sruogos vardo muziejaus vedėja Kaune buvo suorganizuavusi ekskursiją į poeto, rašytojo, teviškę, Panevėžį, Pasvalį, kur yra jo vardo mokykla ir prie jos rašytojo muziejelis. O Sruogos mirties datos išvakarėse, spalio 15 d., būs senų bičiulių ir jaunų gerbėjų kelias automobiliais išvyko į Vilnių. Rasų kapuose prisijungė vilniečiai ir 3 val. p.p. įvyko prie kapo minėjimas.

Laiškė iš Lietuvos rašoma: „Stovėjom tyliai susikaupę. Buvo pasodinta balta chrizantema, paskui visi emė dėti gėles — baltas ir violetines aštras — rudenes kapų gėles... Kai vėl sustojom prie kapo — pasigirdo paties Balio Sruogos žodžiai:

„Numylėta, numylėta, tu, žemele!“

Deklamavo Rimeikis. Jo balsas švelnus, lygus, kalbėjo negarsiai — atrodė tartum girdime patį poetą... Po to sekė kiti labai tinkamai parinkti eilėraščiai: „Mano pily nėra laiko“, „Mes ateinam kaip šešėliai“, „Vėjas vasaros gaisrus“, „Kaip žyns senų dievų...“ Buvo ir „Supasi, supasi lapai nubūdinti“ — ir tuo pat metu klevo lapai paplengva nusileido ant kapo... Įspūdis buvo toks gilus, kad niekas daugiau netarė nė žodžio. Ilgėlis ramybėje — mes Tave neužmiršom!

Kapinėse išbuvom apie pusantros valandos, aplankėm mūsų įžymiusios tautos žmones, Basanavičius, Čiurlionis, Višinskis ir kitų kapus.“

J. P.

Parodos „Galerijoje“

Gruodžio 3-23: Algimanto Kežio foto paroda Chicago miesto tema, pagal jo naują knygą CHICAGO/KEZYS.

Sausio 4-22: Romo Viesulo — grafika.

Sausio 25 - vasario 5: Manuel Blanco-Gonzalez — tapyba ir akrilika, ir jo naujos knygos pristatymas „Venice Sinking“.

Vasario 8-26: Vandas Balukienės tapyba.

Kovo 1-26: grupinė trijų menininkų paroda — Arthur Lerner (tapyba), Carole Harmel (fotografijos) ir Klaus Steinbrenner (skulptūra).

Krėvė šiapus ir anapus

(Atkelta iš 2 psl.)

kietoko bei sukurto charakterio, bet Krėvei jis visada likęs tik „mielas tėvulis“, o kai miręs, tai jo taip pasikukčiodamas verkęs, jog net kaimynai stebėjosi, kad toksai mokytojas ir garsus žmogus šitaip kūdikiskai rauda.

Iš motinos, sakoma, Vincukas paveldėjęs ir moterišką švelnumą, ir gerumą, ir aplamai, net vaikiškai jautrią sielą. Antai, rašytojo giminaitis Jurgis Kinderis atsimena, kaip Krėvė, grįžęs iš kunigų seminarijos atostogų, žaisdaves su vaikais, vaidindamas kunigą, — kaip, išlipęs medin, nuo tvoros ar kelmo sakydavo jiems pamokslus, skelbdavo užsąkas, duodavo šliužą, o tie jau keldavo „veselią“. O sesuo Veronika pasakoja, kaip, parvykęs į Subartonį, su namiškiais pajudavo ir grėbdavo šieną, risdavo pėdus, statydavo į gubas, mėžė mėsą, gėdavo bulvinius blynus, skilandį, šaltibarščius, rūgusį pieną su bulvėmis.

Kitų atsiminimuose regime Krėvę išmaningą ir įdomiai kalbantį profesorį, kultūrinių draugą, ministrį, savo dūkelį globėją, proteguotoją, pinigų dalintoją, paslaugų savo žmonos vyrą, benamį išėivį ir tėvynės ilgėsio pagrauztą senelį. Pie-

dami Vincas Krėvės asmens portretą, jo sielos tapytojai panaudoja plačiausią net ir nesiderinančių spalvų paletę. Atseit, jis buvęs ir nuolaidus, ir užsispyręs, taikus ir maištingas kertukas, savarankiškas ir iš šalies paveikiamas, sanariškai paslaugus ir ambicingas, u“ liepsnojantis staigia pyktimi, egzaltuotas romanti-

kas ir kritiškas realistas, blaivus ir į linksmumą nulenkiantis taurelę, aukšto intelekto ir čia pat prastiokiškas, kartais mėgstas papasakoti riebius anekdotus, o net ir nuo moterų nesitraukiantis atstupstas, nors ir yra pasakęs: „Kas per moterį ir dėl moters dirba, tasai vien žemės darbus gali atlikti, o ne dangaus“. Be to, dar mėgęs dėstyti pasiansą, nešiodavęs kišenėje mažą brauningutį ir, būdamas beveik „žmogus be Dievo“, Čenstachavoje už visus pasi-meldęs...

Aišku, kad Vincas Krėvė nebuvo koks peržiūvęs medinės klumpės padas, iš kurio, net ir plaktuku daužydamas, neišgausi nei smuiko ir nei kanklių muzikos. Bet iš tiek jį charakterizuojančių spalvų galima lygiai gerai pavaizduoti dar kelerą ir niekad negyvenusių Krėvių, o tarpe jų ir ateitinį kunigą, ir giliai religingą komunistą.

Vincas Krėvės tėviškos apylinkių tautodailė: kryžiaus ornamentai Puvočių kaime, netoli Merkinės. (Nuotr. R. Tarabildos)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVI Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, GRUODIS — DECEMBER 7, 1982

Nr. 248

“L.K.B. Kronika“ Nr. 53

Sovietinėje mokykloje

(Tęsinys)

1982 m. balandžio 5 d. Tverų apylinkės tikintieji parašė tokio turinio protestą Tverų vid. m-lės direktorei A. Petrošienei:

„Mes, žemiau pasirašę Tverų apylinkės tikintys tėvai, iš savo vaikų sužinoję apie Jūsų vadovaujamoje mokykloje dėl bažnyčios lankymo vykdomą jų persekiojimą ir terorizavimą, reiškiamo griežčiausią protestą.

Jau kuris laikas tikintys mūsų vaikų specialiai yra trukdomi, kad sekmadieniais ir šventėmis negalėtų dalyvauti bažnyčioje laikomose pamaldose, o kas išdrįsta nueiti — yra barami už giedojimą, patarnavimą prie altoriaus, dalyvavimą adoracijoje ar procesijoje, už atsakinėjimą kunigui pamaldų metu. Kad vaikai negalėtų sekmadieniais atvykti į bažnyčią ir atlikti savo pareigų. Jūsų vadovaujamoje mokykloje ar kultūros namuose bažnytinį pamaldų metu (nuo 10 iki 14 val.) imta rengti vaikus trukdantys užsiėmimai (šokiai, viktorinos ir kitos pramogos), kurie anksčiau sutilpo į šokiadienius; o bažnyčią lankantys mūsų vaikai specialiai įpareigjami dalyvauti jų programų išpildyme.

Už bažnyčios lankymą mūsų tikintys vaikai įtraukiami į „juodus sąrašus“, pagal kuriuos paskui varginami: turdomi, bauginami, pajuokiami. Tuo ypač pasižymi mokytoja Regina Rubavičienė ir mokytoja Regina Čepinskienė. Kad galėtų tuos „juodus sąrašus“ sudaryti, mokytojos verbuoja vaikus sekti savo draugus ir paskui viešai klaidina, kaip jos sako, „iki agunos grūdėlio“ viską išpasakoti „bažnytininkų“ bauginimui ir pajuokimui. Tam tikslui moky-

tojos panaudoja tinginius, negabius mokinius. Rašo jiems gerus pažymius, nors jie ir nemoka. Tokiu būdu vaikus verbuoja mokytoja Regina Čepinskienė.

Kitus mokinius baugina, žadėdama įtraukti į „spec. sąrašus“ ir nusiųsti į rajono Švietimo skyrį.

Mokytojos — Regina Rubavičienė, Greivienė, Tilvikaitė, Prajerienė — baugina vaikus, žadėdama mušti.

Ir dėl bažnyčios lankymo ir dėl kitų dalykų vaikus muša mokytoja R. Rubavičienė, mokytoja Greivienė, mokytoja Šimnauškas.

Bauginia išbraukti, o kartais ir išbraukia iš mokykloje veikiančių ir vaikams patinkančių būrelių bei ratelių (mokytoja R. Čepinskienė).

Mažina elgesio pažymius už lankymąsi bažnyčioje ir taip gerus vaikus sulygina su chuliganais (mokytoja R. Rubavičienė).

Giria vaikus, kurie draugus pravaržiuoja davatėmis, o atsikertantiems į pravaržiamą mažina elgesio pažymį iki 2 (taip mokytoja R. Rubavičienė pasielgė su mokytoja Šniukaitė).

Kiekvieną pirmadienį tardo klase, kas sekmadienį buvo bažnyčioje (mokytoja R. Rubavičienė ir mokytoja Bronė Kutekaitė).

Bauginia, žadėdamos dar kartą pasikalbėti, nusiųsti pas direktorę, imtis kitokių priemonių (mokytoja R. Rubavičienė ir mokytoja Aldona Sudžiuvienė).

Liepia atsivesti tėvus, jeigu mato, kad su jų pagalba galės vaikus pagąsdinti, o jei kurie tėvai patys ateina pasikalbėti, pasislepia, kad išvengtų susitikimo (mokytoja R. Rubavičienė nepriėmė mokinės Vilmos Jurkutės tėvelio).

(Bus daugiau)

Centro Amerikos „liaudies Bažnyčia“

Managva. — „New York Times“ paskelbė iš Nikaragvos, kad popiežius Jonas Paulius II pareikalavo, kad iš revoliucinės sandinistų vyriausybės pasitrauktų katalikai kunigai. Tik tokiu atveju popiežius svarstytų apsilankymą Nikaragvoje klausimą. Nikaragvos sandinistų valdžia lapkričio 11 pakvietė popiežių aplankyti Nikaragvą, tačiau dar spalio mėn. Apaštališkojo Sosto nuncijus prelatas Andras Cordero Lanza di Montezemolo perdavė Nikaragvos chuntos vyriausiam nariui Danieli Ortega Saavedra popiežiaus reikalavimą, kad katalikų kunigai pasitrauktų iš valdžios tarnybų.

Nikaragvos užsienio reikalų ministeris yra kun. Miguel d'Escoto Brockmann. Kultūros ministeris — kun. Ernesto Cardenal. Kitas kunigas — Edgar Parrales yra Nikaragvos atstovas Amerikos Valstybių organizacijoje. Kun. Fernando Cardenal yra sandinistų jaunių organizacijos vadovas ir kun. Alvaro Hurtado atstovauja katalikų kunigams valstybės tarnyboje.

Pripažįstama, kad popiežiaus reikalavimas sudaro Nikaragvos valdžiai didelį galvosūkių. Tikintieji šioje civilinio karo nuterintoje šaly-

je labai mielai priimtų popiežių ir jo laukia, tačiau vyriausybė būtų sunku pakeisti kunigus visose valdžios srityse.

Popiežius savo laiške Nikaragvos vyskupams birželio mėn. aiškino, kad jis nepretaria dvasiškių politikavimui ir laiko „liaudies bažnyčia“ rimtu nukrypimu. Arkivyskupas Miguel Obando Brava, nors ir buvo diktatūros opozicijoje, dabar irgi nepretaria kunigų įsivėlimui ir revoliucine valdžia. Jis uždraudė daugeliui kunigų laikyti Mišias. Šalia minėtų aukštųjų pareigūnų, šimtai vienuolių dirba darbininkų sąjungose, kooperatyvuose, sveikatos ir švietimo įstaigose. Bažnyčios vadovybė Nikaragvoje nurodo, kad populiari revoliucija pateko į marksistų rankas. Nikaragvos Bažnyčią spaudžia ir Pietų Amerikos vyskupų konferencijos pirmininkas, Kolumbijos arkivyskupas Alfonso Lopez Trujillo. Jis smerkia „išsivadavimo teologus“, kurių tarpe Nikaragvoje dirba ir daug kunigų ir vienuolių iš užsienio.

Panaši padėtis ir Salvadore. Vatikanas jau paskelbė, kad popiežius ateinančiais metais aplankys Salvadorą. Apie šią

Prezidentas Reaganas kartu su Kolumbijos užsienio reikalų ministru Rodrigo Lloreda Calcedo priima Bogotos mieste garbės sargybą. Kolumbijos prezidentas priekaištavo dėl Kubos ir Nikaragvos skriaudimo.

bijoje kairiųjų minios nedraugiškai sutiko JAV prezidentą. Kolumbijos prezidentas priekaištavo dėl Kubos ir Nikaragvos skriaudimo.

Lietuvių politinių kalinių sąrašas

(Tęsinys)

1. Arbutis, Vytautas, g. 1952.IX.3, restauratorius. Ar. 1980.V.23. 2-1/2 pap. Pal. 1982.XI.23. Str. 190 (Atsisakė sovietinės pilietybės, norėjo emigruoti, susitikti su užsienio korespondentais). Žmona Edita Abrutiėnė, vaikas (g. 1974): Vilnius, Talat-Kelpšos gt., 8-11 Krim. stovykla.
2. Andreika, Algimantas, g. 1953. Ar. 1981.V.25. Str. 70, Žmona, Sūnelis: Vilnius. Tardomasis kalėjimas (17).
3. (?) Bagdonas, Jonas. Ar. 1977.IV.20. 10 gr. ir 5 tr. Pal. 1992.IV. Str. 70, pkt. 2. Platino lietuvių savilaidą, rinko medžiagą apie Lietuvos išlaisvinimo sąjūdį, vertė Gulago Salyną į lietuvių kalbą. Anksčiau: 1948-1973, str. 58, Motina Adelė Kilčiauskienė (g. 1902): Lietuva, Kaunas, Spynų 3-8; žmona Irena Gajauskienė, dukta Gražina (g. 1980.III.28), žmonos sesuo Laima Šulskienė: 233000, Lietuva, Kaunas, Palangos 18-12. Perm 36-1.
10. Gakuckas (Pakuckas), Jonas, g. 1940(?) Ar. 1981 vasarą. Mėgino pereiti Sovietų-Suomių sieną. Anksčiau: 4 metai kalėjimo, str. 70. Šeima, sūnus (g. 1965?), dukta (g. 1970?): netoli Kauno. Tardomasis kalėjimas.

(Bus daugiau)

— Prancūzijoje, Bresto uoste, įvyko prancūzų ir britų jūrų karių mūšinė, keturi anglai sužeisti. Gindas kilo dėl Prancūzijos parduotų Argentinai „Exocet“ raketų. Bresto uoste lankėsi britų lėktuvnešis „Hermes“, dalyvavęs Falklandų konflikte.

— Ispanijos policijai pavyko nušauti svarbų teroristų vadą, įsteigusį naują teroristų organizaciją „Grapo“.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Apie 2,000 JAV kareivių dalyvavo jungtiniuose manevruose Omane, Persų jūroje.

— Aukšta arabų šalių delegacija, vadovaujama Jordano karaliaus Husseino, atvyko į Kiniją prašyti paramos Vidurinių Rytų taikos planui.

— Egipte prasidėjo 300 musulmonų ekstremistų, teismas. Jie kaltinami sąmokslu pakeisti Egipto vyriausybę, įsteigti islamo revoliucinę valdžią.

— Naujojoje Ispanijos vyriausybėje nuvertino pesetą 8 nuos. Vyriausybė bando suvaldyti infliaciją, kuri siekia 16 nuos.

— Britai ištrėmė sovietų diplomata Anatolijų Zotovą, kuris bandęs organizuoti anglų šnipų tinklą.

— Italijos teismas įsakė suimti dar vieną bulgarą, buvusį Bulgarijos ambasados tarnautoją Vasilievą Kolevą, kuris išvažiavo namo prieš 6 mėn. Jis irgi dalyvavo sąmokslu nužudyti popiežių Joną Paulių II.

— JAV gynybos sekr. Weinbergeris lankėsi Jugoslavijoje, kur tarėsi su gynybos ministru Branko Mamula.

— Viceprezidentas Bush pasakė kalbą Karibų jūros valstybių atstovų konferencijoje Miami, Floridoje. Jis pažadėjo paskubinti ekonominės JAV paramos programą.

— Arabų žinių tarnyba skelbia, kad Iranas sutiko tartis dėl karo paliaubų. Tarpininkai bus Alžiro prezidentas Benjedid Chadli ir Jungtinių Arabų Emirato šeikas Zayed.

— Kanados premjeras Trudeau sausio mėn. aplankys penkias Pietryčių Azijos valstybes, o po to kelias į Japoniją.

Reaganas baigė vizitą P. Amerikoje

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas grįžo iš Pietų Amerikos kelionės „daug išmokęs“. Kolumbijos sostinėje Amerikos svečias pasitiko didelės minios demonstrantų, kurie šaukė: „janki, važiuok namo“. Kairiųjų pažiūrų Kolumbijos prezidentas Belisario Betancur barė prezidentą Reaganą, kodėl tas siekia izoliuoti Kubą ir Nikaragvą,

Naujoji Kinijos konstitucija

Pekinas. — Kinijos liaudies kongresas patvirtino naują valstybės konstituciją. Už pakeitimus slaptame balsavime pasisakė 3,037 nariai, trys nuo balsavimo susilaikė. Konstitucija atgaivina valstybės pirmininko vietą, kuri buvo panaikinta Mao Tse Tungo prieš 15 metų. Valdžion patekę asmenys „neįsitenės“ visam gyvenimui, nes valstybės pirmininkui, premjerui ir kitiems vadovams leidžiama būti pareigose tik dvi kadencijos po 5 metus. Kinijos komunistų partijoje panaikintas centro komiteto pirmininko postas, o bus tik generalinis sekretorius.

Naujoji konstitucija panaikina Mao sukurtas valstiečių komūnas, kurios atlikdavo valstiečių priežiūros pareigas. Valdymo centrai perkeltami į apskritųjų miestus. Čia administratoriai rūpinsis švietimo, sveikatos, kultūriniais klausimais, o gamyba, jos paskirstymą prižiūrės patys žemdirbiai. Jie galės auginti, ką nori, ir parduoti, kur nori. Tuo dalinai atgaivinama „laisvoji rinka“, kuri savo vadovautoje provincijoje buvo sėkmingai išbandęs dabartinis Kinijos premjeras.

Konstitucija įsteigia Centrinę Karinę Tarybą, kuri bus vyriausia kariuomenės vadovybė. Iki šiol tas pareigas ėjo komunistų partijos kariuonių reikalų komisija. Naujoji konstitucija pabrėžia legalumą, asmens teisių, religinių laisvių atgaivinimą, teisę kritikuoti valdžią. Kongreso vadai, informuodami spaudą, pabrėžė, kad Kinijoje toliau lieka „proletariato diktatūra“, kur asmeninės laisvės ir teisės neturi kenkti valstybei. Streikų toliau uždrausti. Valdžioje toliau lieka komunistų partija su 40 milijonų narių.

Naujoji Kinijos Dengo Xiaopino linija buvo įvesta 1978 m. Kongresas išgirdo iš naujųjų partijos vadų, kad per praėjusius kelerius metus

„buvo sudaužytos sunkios ilgametės dogmatizmo ir asmenybės kulto grandinės ideologijos srityje, padarytas galas ilgai trukusiai socialinei sumaiščiai, sureguliuota, sutvarkyta ir sustiprinta visų pakopų partinė ir valstybinė vadovaujanti sudėtis, imta šalinti kairioliškas klaidas ekonominiame darbe“.

Partijos vadai pažadėjo kongresui „įstaityti partijos darbo stilių“. Numatyta stiprinti vadovaujančius organus, perregistruoti visus partijos narius. Po šio perregistravimo tie, kurie neatitiks narystės partijoje reikalavimų, bus pašalinti iš partijos arba paprašyti iš jos išstoti“.

Viename skyriuje konstitucija įpareigoja šeimas praktikuoti gimdymų kontrolę, mažinti prieauglį. Įsteigiamos specialios ekonominės provincijos, kurios turės autonomiją, savivaldą, labai plačias galias tvarkyti pagal savo interesus. Šie konstitucijos punktai skirti laikams, kada Kinija atgaus Taivaną, Hong Kongą, Macao.

Libanas prašo daugiau kareivių

Washingtonas. — Specialus JAV pasiuntinys Vidurinių Rytų reikalams Philip Habib atšaukiamas į Washingtoną. Jis praneš prezidentui apie paskutinius pasimatymus. Izraelio valdžia atmetė Habibo pageidavimus ir pasisakė prieš JAV vyriausybės planą nepadidinti Izraeliui teikiama ekonominę ir karinę paramą. Normalią paramą Izraelis gaus, tačiau jis pageidauja prie 2.2. bil. dol. dar 476 mil. dol. „priedo“, kurį jau patvirtino Senato lėšų komitetas. Administracija mano, kad toks padidėjimas arabų aktyvumui lyg atlyginimas Izraeliui už Libano puolimą ir okupaciją.

Sovietų vadas Andropovas priėmė arabų valstybių delegaciją, vadovaujamą Jordano karaliaus. Delegacijoje yra Arabų Lygos sekretorius ir Sirijos, Tuniso, Alžiro, Saudi Arabijos, Maroko ir Jordano užsienio reikalų ministrai bei PLO atstovas. Andropovas pasakė, kad arabai nieko neturėtų tikėtis iš Reagano taikos iniciatyvos. Arabams daug palankesnis esąs Brežnevo taikos planas, pasiūlytas rugsėjo 15. Sovietai remia Palestinos valstybės įsteigimą, nurodė Andropovas, o Amerika, pataikaudama Izraeliui, tik siekia suskaldyti arabus.

Libano vyriausybė ne tik paprašė Prancūzijos, Italijos ir Amerikos, kad jos padigubintų savo kareivių Libane skaičių, bet kreipėsi ir į Braziliją, Portugaliją ir Kolumbiją, kad jos atsiųstų savo kareivių.

KALENDORIUS

Gruodžio 7 d.: Ambraziejus, Serva, Daugardas, Vėtra.

Gruodžio 8 d.: Marijos Nekalatos Prasidėjimas. Sofronijus, Eksuperija, Kaunis, Gedenė.

Saulė teka 7:03, leidžiasi 4:20.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 35 l., naktį 20 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ČIUKĖ MEDICINIŠKAME DARŽELYJE

Pagal Antaną Giedraitį, Čiukė darželyje viską iškina taip, kad iš puikios vietelės vien knisalai telieka. Tokį pat griau-namą darbą atlieka ir Krylovo Degloji Begėdė su ažuolu: ji, gi-lių gausiai priėdusi, ažuolą nie-kina ir jo šaknis knisuoja.

Aišku, tie du genialūs pasa-kečiū kūrėjai pamokančiai kal-ba ne apie gyvulius, bet apie čiukėms ir begėdėms besiel-giančius žmones. Tokių as-menybėmis tikrais žmonėmis dar netapusiuji — už tai Čiukė-Begėdžių — darbas užsi-miančių yra pilnas pasaulis. Visose vietovėse, visuose už-siėmimuose, neišskiriant tau-tos, religijos ar išsilavinimo tų Čiukė-Begėdžių netrūksta. Mat, iki šiol daugelis tėvų dar nepajėgia savo vaikus išau-ginti normalių asmenybių žmonėmis: nepajėgia tėvai sa-vo vaikus išauklėti ir socialius-emosciniai normalius asmenis, nors fiziškai ir intelektualiai juos gyvenimui parengia ne-blogai. Kūnu sveiki, protu pa-jėgūs, bet asmenybiškai — nusiteikimais nežmoniški jau-ni žmonės prisistato į norma-liai besielgiančiųjų tarpą di-desnėmis ar mažesnėmis Čiukėmis-Begėdėmis. Už tai dabartinė žmogija yra pilna įvairių knisiotųjų. Pastar-rieji trukdo kūrybingųjų dar-bams ir neretai užkniša žmo-niškųjų darbų.

Stai vienos tokios knisės viešas pareiškimas.

Didžiai Gerbiamas
Dr. Adomavičius!

Skaitau Jūsų Sveikatos sky-rių. Vieną kartą rašote, kad neimtum jokių vaistų, chemika-linės ar augalinės kilmės nuo-dų, o kitą kartą liepat saujo-mis imti aspiriną.

Jau keli metai lankau Chi-cagoje vykstančias kasme-tines vėžio sergančių ar sirgu-sių bei jų draugų konvencijas ir taip pat jau 27 metus veikiančios Health Federacijos suvažiavimus, kuri kariauja prieš daktarų ir vaistų organi-zacijų monopoliją gydymo srity-jė. Abiejose konvencijose suži-nojau daug dalykų. Perskaiciau keletą natūralaus gydymo knygų, kuriose rašo apie Švedijos, Vokietijos, Švei-carijos ir kitų Europos bei Amerikos sanatorių gana sėk-mingą gydymą pasnikavimu, natūraliu maistu bei daržovių ir vaisių sunkomis. Taigi ir reumatizmą gydymą pasniku, o jūs, daktare, patariate imti sau-ją aspirino tablečių, nuodingų žmogaus organizmui. Žodžiu, ir toliau vis patarinėjate naudo-tis paskutinėmis medicinos priemonėmis, nuodijant ir taip jau apnuodytus žmones su fluoriduotu, žiurkių nuodais ir chloriduotu vandeniu, apnuo-dyti ir ilgai nesugendančių pienu bei maiste kitais nuo-dais, kurių mums net neįma-noma išvengti šių laikų mai-satyje.

Į tai daktarai nekreipia dė-mesio, tyli ir žmonės ir kapus varo. O tuo tarpu ligoninės, daktarai ir vaistų kompanijos turi aukso kasyklas iš vargšų sergančių žmonių. Vietoje ap-šviest žmones, kad protestuo-tų prieš šitokio masinio nuodi-jimo apgaule, daktarai dar daugiau prirašinėja viastus — nuodais, ir taip vargšai žmo-nės kapstosi palieję saujomis vaistus — nuodus rydami, su vil-timi į sveikensį gyvenimą, nes doleris pasidarė visko dievaitis. Daktarai ir vaistų kom-panijos net turi nukale idomų

vardą — tai Side Effects, ki-taip sakant, matomą nuodų veikimą, bet daug gražiau skambanti.

Vėžio ligos gydymas tai juo-kų pasaka. Kada reikia or-ganizmo stiprinti natūraliu maistu, vargšą išsigandusį li-gonį operuoja, spinduliuoja ir chemikalus pila. Po tokio gy-dymo palieka ligonį Dievo va-liai nusibaigti. Ligonis, nieko pats nesiorientuodamas, pasi-tiki daktarais ir „paskutiniu medicinos išradimu“ — nuo-dais pagydyti nelaimingą.

Gera organizuota Amerikos Medikų draugija ir Maisto ir Vaistų organizacija kerta be pasigailejimo kiekvieną, kuris tik pradeda pakelti galvą iš to-kio mulkinimo ir, sąžinės ve-damas, pasisako prieš tokią apgaule bei ieško natūralių gy-dymo būdų. Jų rankose milijoi-nai. Per spaudą, radiją ir te-leviziją jie pasiekia žmonių mases. Kiekvieną tokį nekla-žadą bematant sunaikina ap-šaukdami jį Kwack arba išstu-mia iš Amerikos, kad žmonės apie juos nesužinotų ir nepra-dėtų natūraliu būdu be nuo-dingų vaistų save gydyti, ki-taip sakant, kad nepabėgtų iš jų sukaustytų spastų.

Nieko kito žmonės nelieka, kaip ir toliau pribagti amželi su nuodingais vaistais, kurie apmarina simptomus, dar dau-giau apnuodijami nelaimin-guosius ir, prieš paliekant šį pasaulį, savo sunkiai sutaupty-us pinigėlius išleidžia daktar-ams, vaistų kompanijoms ir ligoninėms, vietoje pagelbėjus vaikams ir anūkams. Tai yra legalus bilijoninis biznis. Ir Jūs, daktare, bent retkarčiais pakeliat ranką prieš šiuos nesi-orientuojančių žmonių mul-kintojus, bet tai tik lašelis jū-roje. Jei mūsų tėvai būtų taip save ir mus nuo jaunystės gy-dę — nuodiję, ar mes būtume už-augę sveikais žmonėmis, tai klausimas.

Medicina padarė didelę pa-žangą gydant nelaimingus susižeidimus, bet nukrypo nuo tikro gamtos gydymo dėsno. Ne vaistai gydo, bet pats or-ganizmas save pagydo, tik rei-kia jam netrukdyti. Kada gy-vulus serga, jis guli ir nieko neėda, kad pasveiksta. O dabar ligonį net per veną maitina, kad „nenušiltų“. Tuo tarpu organizmas susikrovusius nuo-dus pats stengiasi pašalinti per pakilusį karštį, bet su as-pirinu jam trukdo ir maistą prievarta duoda.

Šitaip pasveikęs ligonis ne-prašalina susikrovusių nuodų, bet kitą kartą dar smarkiau su-serga, dažnai paliečiant jau gi-vybinius organus, kaip kepe-

Pavyzdinčioji senosios kartos ats-tovė, gerų darbų rėmėja Liucia Sukury.

Valė Točilauskienė (kr.), Marija Bosienė ir Marta Bakšienė seka sveikatos patarimus Sodybos pažmonyje.

Nuotr. M. Nagio

nis, inkstus, širdį ar plaučius. Ir taip daina be galo. Žmogija ne sveikėja, bet silpnėja. Atsi-randa dar baisesnės ligos, ku-rių pirmiau net nebūdavo.

Tik prisiminkime, kaip mū-sų tėvai gydydė. Kiek kartų per visą savo gyvenimą eidavo pas daktarą. Žinoma, tada dar ne-buvo tokių „prašmatnių“ vais-tų nuodų kaip šiandien. Jie valgė natūralų maistą, gerė vandenį be chemikalų ir natu-raliai gydydė. Širdies ligos, vė-žys, cukrinė liga, polio ar kitos šių laikų baisios ligos buvo be-veik nežinomos. Pirmiausia, jau gamta atrinkdavo nenor-malius ar silpnus naujagimius, o stipriji užaugdavo, nors ir labai blogose sąlygose. Ir taip būdavo per tūkstantčius metų.

Amerikoje žmonės taip yra propagandos paveikti, kad nuo gimimo iki mirties gyvena ant vaistų. Net neleidžia natūra-liai gimdyti, o motinai dujas duoda, kad tik „neketėtų“, kai jau ji iškentėjo keliadesimt valandų. Kaip čikagietis dr. Mendelson išsiskė, kad gim-dymas pasidarė liga, kurią tik daktarai žino kaip pagydyti.

Jau nuo 3 mėnesių sveiki kū-dikiai yra badomi nuodingais skiepais, neva nuo ligų. Kur tie nuodai susitelkia ir kiek vė-liau ligų iššaukia, tai tik vienas Dievas nežino. Jau daug tų užsigrįžo prieš šį mulkinimą ir neleidžia savo sveikų vaikų badyti ir gąsdinti. Dažnai kar-tojamas pasakymas, kad su vaistais pasveiksta per 7 die-nas, o be vaistų per savaitę ir arti tiesos. Mūsų patyrisios motinos ir motinės žinojo kaip vaikus gydyti net primityvio-se sąlygose gyvendamos ir už-augino stiprius ir sveikus vai-kus. Kas visą šį nuodijimą daro, tai vėl būtų kita plati te-ma.

Prašau šį mano laišką įdėti į „Draugą“ ir atsakyti bei su-kludys pamokytį.

P.S. Prašau mano pavardės viešai neminėti.

Atsakymas. Aklas akla ne-toli teneveda: žodis žodin pa-rašei tamsta, ką girdėjai renimose konferencijose, rengiamose pelnagaudių ir monijantiųjų lengvatikius. Ne vieno sakinio tame rašinyje ne-ta mediciniškai teisingo. Vien tik garsiakalbiu tapai savo nie-kam vertas prekes įpiršti nesio-rientuotojams beistengiančių. Eja Biblijos pirkti i silkių krautuve — na, ir gavi-tik silkėms vynioti popierę. Ge-rei iš avies pėdelės, taip ir pa-virtai avelės tiesiog klasiška, dar lietuvių kalboje negirdėta, neregėta netiesia, taip ne ne-mirksėdama savame laiške iš-drožei.

Tamsta su savais namiš-kiais gavusi naudos iš medi-cinos: paskiepyta ir vaistais nuo sunkių negalių išgelbėta — nesuluošus kūnu (galbūt dar gražiai atrodanti), bet savo elgesiu — sava asmenybe (nu-siteikimais, jausmais), kaip matosi iš paduoto laiško, dar neišaugai į tikrą žmogų — lengvatikė likus, pelnagaudių galva gyveni ir čiukiškais elgesiais kniste kniste net apsi-putodama medicinišką darželį. Nespausk į vandenį — pri-seis gerti: susirgusi kreipsies ne į šėptūną, bet į patikimą gydytoją.

Žinoma, tamstos mediciniš-ka netiesia, kiekvienam šiaip žmogui ryškiai matoma tamstos laiške, medicinos neskaui-dina, bet tamstą pačią didžiulę netiesos klaidą pridengia ir su-klaidintus lengvatikius var-gina.

Čiukės balsas neina Dan-gun: asmenybe susitvarkiu-siam ir pakankamai apsišvie-tusiam mūsiškiui čiukiška

elgsena nekenkia — tokie ne-kreipia dėmesio į jų svaicioji-mus, nes jie pajėgia skirti pe-lus nuo grūdų ir ryžtasi vien tiesiai paklusti.

Nekreiptum žmogus dėme-sio į vieną čiukę, bet jų įvairio-pai sučiukėjusių gausiai yra mūsų aplinkoje ir jų klaidinga veikla suklaidina ir menkina nesiorientuojančius. Tai nelaimingi ligoniai. Jiems rei-čia padėti.

Visas vargas su tokiais, kaip ir su psichiniais ligoniais: jie skaito save sveikais, kitus lai-kydami liguistais, todėl jokios pagalbos nepriima.

Tamstai, dar realybę nuo fantazijos skiriančiai (dar ne-tapusiai psichine ligone), pa-tartina nelankyti pelnagaudių susirinkimų, neskaityti jų raštų ir neiškraipyti pagal sa-vo nemedicinišką korpalių me-diciniškos tiesos. Jau kas šia-me skyriuje paduota per tiek metų užteks tamstai skaitymo per visą amžių. Tik vieno čia reikia: pildymo mediciniškos tiesos ir kovojimo su medi-ciniškais nevykėliais, kurių pasitaiko net geriausiose še-imose. Sėkmės!

LIETUVIAI FLORIDOJE

Palm Beach, Fla.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LB Palm Beach apylinkės valdyba surengė Tautos šven-tės minėjimą spalio 17 d. Ju-no Methodistų parapijos salė-jė. Apylinkės pirm. Bronius Aušrotas skaitė paskaitą „Žvilgsnis į Tautos šventę — į rugsėjo 8 d.“. Stropiai paruo-šta paskaita dalyvių buvo iš-klaudyta su dideliu dėmesiu.

Po minėjimo ten pat vyko apylinkės narių susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo Zigmąs Strazdas, sekr. Jadvy-ga Jokubaitienė. Apylinkės pirm. B. Aušrotas supažindino dalyvius su krašto valdybos priėjusiai raštams. Vėlypirm. Povilas Mikšys kreipėsi į susi-rinkimo dalyvius, prašyda-mas, kad kas iš jų sutiktų būti spaudos platintoju, nes buvęs platintojas Br. Petruskas tar-nybos reikalais yra išvykęs į kitą gyvenvietę. Strazdas ir Zo-tovienė pareiškė, kad jei neat-sirastų norinčių būti spaudos platintoju, tai steigti prie apy-linkės valdybos bent iš trijų narių spaudos platintojo sek-cija ar pan. Susirinkimas pa-vėdė valdybai šį reikalą su-tvarkyti. Parengimų vadovas Jonas Jakubauskas pareiškė, kad Naujų metų susitikimui jau nusamdęs gerą orkestrą, be-to, jis organizuoja senų, nusi-pelniusių lietuvių pagerbimą. Susirinkimas ir Tautos šven-tės minėjimas baigtas Tautos himnu.

Po to dalyviai buvo pavai-sinti kavute ir skaniais užkan-džiais, pagamintais Aušrotie-nės, Jakubauskienės, Sta-nienės ir Strazdienės.

MIRĖ A. A. DAIL. A. PETRIKONIS

Spalio 17 d. staiga mirė a. a. dailininkas Antanas Petriko-nis. Prieš 59 metus buvo gi-męs Lietuvoje, Alytuje. Jis daž-nai pasakodavo, kaip jo gim-tinė — Alytus, graži, kaip Nemunas savo žydinčiais krantais jį skatino atkurti tuos vaizdus paveiksluose. Čia gy-vendamas jis tų paveikslų ga-na daug sukūrė. Nėra lietuvių didesnės kolonijos, kurios jis nebūtų aplankęs su savo pa-veikslų parodomis. Ir čia Juno Beach — paskutinėje jo gyveni-mo vietovėje lietuvių namų sie-nos išpuoštos ne po vieną, bet po kelis jo paveikslus. Mes jo paveikslais grožimės, nes jie dvelkia jo dar tėvynėje išgy-vendama jo dvasia bei nuotaiko-mis. Šie paveikslai mums vis primins velionį Antaną, kaip didelio talento kūrėją ir taurų lietuvi. Velionis Antanas mirė 3 val. ryto. Tą pačią dieną vy-ko apylinkės suauktas susi-

rinkimas, kuris ir praėjo su di-deliu liūdesiu. Pirm. Aušrotui prašant, visi vienos minutės susikaupimu atidavė Antanui pagarbą. Apylinkės valdyba paskyrė iš apylinkės išdo 25 dol. Lietuvių fondui velionio jamžinimui. Be to, tam pa-čiam tikslui suaukojo 260 dol., įskaitant ir 100 dol. Trečiokų, atvykusių iš New Jersey.

Spalio 20 d. už a. a. Antano Petrikono sielą gedulingas šv. Mikšas atnašavo ir pamokslą pasakė St. Paul of the Cross parapijos klebonas kun. Alexis Paul. Buvo pilna koplyčia lie-tuvių ir kitataučių. Šeimos ar-timųjų tarpe dalyvavo dr. J. Šalna iš Chicago. Solistė Ona Blandytė — Jameikienė gra-žiai pagiedojo Mariją, Mariją. Velionio kūnas buvo sudegint-as, pelenų urna pašventinta laike šių pamaldų. Visi daly-viai buvo pakviesti gedulo va-karienei.

Dideliame nuliūdimė liko ve-lionio žmona Liucia, duklė Angelė ir jos vyras Jurgis, bro-liai Viktoras, dr. Juozas ok. Lietuvoje Mikolas ir sesuo Ona-bina su šeimomis, Liucijos se-suo Gražina ir jos vyras Jonas Stankūnai.

VĖLINĖS

Lapkričio 2 d. 3 v. p. p. Roy-al Palm Gardens Memorial ka-pinėse, lietuvių kapų sekcijoje, vyko čia palaidotų lietuvių pagerbimas. Sekcijos pirm. Jo-nas Jakubauskas parūpino gė-las ir žvakutes, o jas padėjo ant kapų mirusiųjų artimieji. Gra-žiam orui esant, Vėlinių mal-das atliko lauke — prie sek-cijos kapų kun. Vytautas Pikturna, o kitą maldų dalį at-liko prie šiais metais mirusio a. a. dr. Vytauto Damijonaičio kapo, dalyvaujant velionio žmonai Elenai Damijonaitie-nei. Irena Manomaitienė savo žodyje kalbėjo apie gražias lie-tuvių tradicijas, pagerbiant mirusius Vėlinių dieną.

Sekcijos pirm. Jakubauskas pareiškė, kad jo trejų metų ka-dencija baigiasi, siūlė išrinkti naują pirmininką. Dalyvavę kapų savininkai vėl perrinko Jakubauską į trejų metų.

P. Mikšys

— Albina ir Vytautas Ta-marai, Juno Beach lietuvių kolonijos pirmūnai, gavo iš okupuotos Lietuvos liūdną ži-nią, kad ten mirė jos sesuo Ona Kivertytė — Krasauskienė.

— Balso 141 skyrusias val-dyba pradėjo rudens aukų va-jų. Valdyba prašo būti dos-niais.

— Marija Saltomienė, gyv. Jupiter mieste, įsiregistravo į šią apylinkę ir sumokėjo tauti-nį solidarumo įnašą 20 dol. pir-ko apylinkės suauktas susi-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$45.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$43.00. Foreign countries \$45.00.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavusio jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Užsienyje	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kitur — Amerikoje	\$43.00	\$25.00	\$18.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kas-dien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadi-niais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesuauktoji straipsnių nesusu. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimū turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
AKINIŲ PRITAIKYMAS
2636 W. 71st Street
Prima tik ketvirtadieniais
nuo 10 v. r. iki 6 v. v.
Skambinkit (ketvirtadienį)
Tel. 436-5566

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS

Tel. — 337-1285
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofis: 166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

J O K S A
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59th St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAŽEIKA

DANTŲ GYDYTOJA
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-8; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMAS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv

„Nežinoti“ tiražo:

GARBĖ AR GĖDA?

Gruodis, Spaudos mėnuo — proga ir paskatas pamąstyti apie mūsų spaudą, jos problemas, ateities perspektyvą, apie spaudos pareigas visuomenei ir visuomenės pareigas spaudai. Ir proga dėkingai įvertinti tas laisvės ir gerovės sąlygas, kuriomis mums, nors ir atplėstiems nuo tėvynės, duota atsakomybė lietuvišką spausdintą žodį ugdyti bei saugoti. Kai okupuotoje Lietuvoje „Tiesos“ vardu skelbiami robotizuoti šūkiai ir melas, o tikrasis tiesos žodis nuvarytas į stalius ir katakombas, bent jau mums nederėtų elgtis taip, kad apie mus skųtų istorija: jūs turėjote laisvę, o išsivaistę ją lietuviškojo žodžio prostitucijai, savo spaudą pavertę pajaukos objektu.

Laisvos spaudos paskirtis — visuomenę kiek galint tiksliau ir pilniau informuoti, o tuo pačiu suteikti jai forumą, kuriame už tiesą rungtis nebūtina vienodos bendradarbių bei skaitytojų nuomonės ir pažiūrų. To tikslas ir mes „Drauge“ siekiame. Tik mes šią misiją vykdydami nematome prasmės kas kartą girtis, jog tik mes vieni sugebame nustatyti „tikslus faktus“. Gera prekė pati save giria, ir tai atsispindi skaitytojų parama aukomis bei prenumeratomis.

Minėjome lietuviškojo žodžio pajauką. Vienas dalykas — juoktis iš gyvenimo negerovių. Ironija ir satyra — sena rašto civilizacijų tradicija, sveika ir reikalinga visokeriopam pasipūtimui bei veidmainiavimui nudurti. Visai kitas dalykas — laikraščiu pačiam, be jokio reikalo, tik kažkokio sielos kipšo varomam, save išsistatinti nuolatinei pajaukai ne tik savos, bet ir svetimos visuomenės akys.

Ko vertas lietuvių būtytės laikraštis, kuris, kiekvieną dieną išimties savaitę skardamas savo nustatytais „tiksliais faktais“, nieku gyvu nesugebėtų net tikro savo prenumeratorių skaičiaus nustatyti? Ir kuris šią apgailetiną savo ignoranciją drįstų be gėdos, pirštu priekšamui demonstruoti viešumai? Deja, nors tai ir neįtikėtina, tokio laikraščio išsivijoje vis dėlto esama.

Kaip žinia, JAV įstatymai iš periodikos leidėjų reikalauja kiekvienais metais paštui pristatyti (ir laikraštyje ar žurnale išspausdinti) vadinamąjį „Statement of Ownership, Management and Circulation“. Šiuo pareiškimu valstybei ir visuomenei pranešama, koks laikraščio tiražas, kiek turima prenumeratorių, kiek paraudama pavieniais numeriais, kiek išdalinama veltui, kiek pasilieka raštinėj ar spaustuvių ir t.t. Įstatymo tikslas čia aiškus: kadangi vienas iš periodinio leidinio pajamų šaltinių paprastai yra skelbimai, skelbimų davėjai turi teisę žinoti, kiek skaitytojų tie skelbimai pasiekia. Jei tokio įstatymo nebūtų, lengvai galėtų atsirasti nesąžiningų leidėjų, kurie garsintų fikciniais tiražais tam, kad iš klientų išsiviliotų daugiau pinigų. O lietuvių visuomenei tikslūs žinios apie mūsų laikraščius ir žurnalų cirkuliaciją irgi idomos bei naudingos: iš jų galime spręsti, kaip geriau einasi, ką reikia gelbėti, kur susirūpinti ir pan.

Deja, net tarp garbingųjų lietuvių pasitaiko tokių leidėjų, kurie arba nebijo įstatymo, arba tiesiog nesugausdavo savo pačių „kromelių“.

Štai „Naujienos“ 1979 m. lapkr. 3 d. paštui pranešė (ir tą patį mėnesį skaitytojams paskelbė, kad 1979 m. laikraščio tiražo (visų numerių išspausdintų egzempliorių skaičiaus)

vidurkis buvo 4,950 (o prenumeratorių — 2,375). Bet pašto inspektoriams, matyt, tai buvo tikra „naujiena“, nes jau 1980 m. sausio 17 d. privertė „Naujienas“ spausdintą pranešimą atitaisyti: 4,950 pakeisti į 3,175, o 2,375 į 750. Ką gi, klysti žmogiška, nors net trigubai padidinti prenumeratorių skaičių — klaida, sakykime, „drąsi“.

Kitais metais (1981 m. sausio 14 d.) „Naujienos“ už 1980 m. paštui (ir tą patį dieną skaitytojams) paskelbė 3,350 tiražo ir 2,375 prenumeratorių skaičių. Pastebėjome, kad paskelbtasis 1980 m. prenumeratorių skaičius lygiai tas pats, kaip ir 1979 m. paskelbtas netikrasis skaičius: 2,375. Bet šį kartą pašto inspektorius „naujienuis“ nesusiūdomėjo ir nieko nereikėjo atitaisyti. O gal iš tikrųjų laikraščio prenumeratorių skaičius per metus taip smarkiai pakilo (nuo 750 iki 2,375)?

Betgi šitoks pakilimas leidėjams atrodė žymiai per mažas, visiškai neatitinkantis „visų lietuvių laikraščio už tautos laisvę“ garbės. Taip jau atsitiko, kad 1982 m. pradžioje didysis „Chicago Tribune“ dienraštis susidomėjo Chicago etnine spauda, ir 1982 m. sausio 26 d. išspausdino ilgą savo korespondento Joseph A. Reaves straipsnį „Chicago's ethnic newspapers seeking new readers“. Šiame straipsnyje vardu ir pavardė minimas ir mūsų „Naujienuis“ redaktorius Martynas Gudelis, čia pat milijoninei amerikiečių skaitytojų publikai prisistatydamas jau su... 18,500 tiražo skaičiumi (Vargšam „Draugui“ teko tik 9,000). Atseit, „Naujienuis“ spausdinamų egzempliorių skaičius per dvejus metus ne tik nenusmuko, o pakilo — net šešis kartus! Būtuome džiaugęsi net ir savo konkurento, bet vis dėlto lietuviško laikraščio tokiu dramatišku pasisekimu, jei ne faktas, kad paštui „Naujienos“ apie šį savo „pasisekimą“ visiškai nepranešė... Turbūt pajūjo, kad nereikėtų ant jų syki „klaidos“ ištaisyti, o gal ir baudą užsitraukti.

Sakykime, kad „Naujienos“ siekė šitoki būdą amerikiečių akys pakelti lietuviško laikraščio svorį. Tačiau būdas tam labai netikslus. Užtektų pačių „Naujienuis“ išspausdintą, tuos metus atitinkantį paštui pranešimą tik pristatyti „Tribune'ui“, ir visos „svoris“ bemaž būtų dingusi. Bet ir to nereikėjo. „Garbė“ ir tikrą gėdą pavertė pats Gudelis. Dešimt mėnesių po pirmojo straipsnio „Chicago Tribune“ paskelbė nemažiau išsamų antrąjį (š. m. spalio 20 d.). Ir vėl cituojamas M. Gudelis, šįkart pridėdamas net ir jo nuotrauką. Ir vėl Gudelis pasisako, kad 1981 m. jo laikraščio tiražas siekęs 18,500, tik — ir štai „naujiena“ — per pastaruosius (taigi 1982) metus tas tiražas nukritęs iki 8,000! Taigi per 1 metus prarado daugiau nei pusę visų skaitytojų... Ar toks smulkus masės garbė — ar gėda lietuviškam laikraščiui amerikiečių akys?

Bet tai dar ne viskas. Š. m. gruodžio 2 d. „Naujienose“ paskelbta pareiškime paštui už tuos pačius 1982 m. duodamas tik... 3,350 egz. skaičius, taigi daugiau nei perpus mažesnis už „Tribune'ui“ pateiktą „nusmukusį“ skaičių. O ko gero ir tas 3,350, sprendžiant iš kai kurių naujieniečių privačių pasisakymų, yra gerokai padalintas skaičius. (Kokiais iš viso M. Gudelio pateiktais duomenimis dabar begalima pasitikėti?)

Jei šitaip elgtųsi „Vilnis“ ar „Laisvė“ — būtų suprantama. Bolševikams nerūpi išsivijos geras vardas. O kaip su „Naujienomis“?

M. Dr.

ANTROSIO PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS IR LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

DR. ANTANAS RAZMA

„Vienybėje su kovojančia tauta!“ Tai antrųjų Pasaulio lietuvių dienų šūkis, kuris turi atspindėti mūsų maldos, kūryboje ir visuose daruose, skirtuose lietuvių ir Lietuvos išlaisvinimo misijai.

Praejo beveik 40 metų, bet Lietuvos pavergėjas nepalaužė mūsų tautos. Nors dešimtmis tūkstančių krito Lietuvos laukuose, šimtai tūkstančių baigė amžių Sibire, lietuvių tauta išaugino naujus didvyrius tauti kovą už laisvę, tikėjimą, savo kultūros ugdymą, savarankišką valstybingumą. Mūsų kovojančios tautos didvyrių dėka šiandien Lietuvoje plečiasi pagrindinio spauda, Bažnyčia darosi vis įtakingesnė, jaunimas išgirsta žuvusių už laisvę šauksmą — „Laisvės Lietuvai“.

Tėvynėje buvo paaukota ir yra aukojama savo tautai daugiau, negu buvo galima įsivaizduoti. O mes, tautos dalis laisvame ir turingame pasaulyje, ar atliekame savo uždutį, nors sąlygos tam turime kuo geriausias? Kulkiai turime prisipažinti, kad mėginame šį atlikti lietuvių ir Lietuvos išlaisvinimo labui, bet su kovojančiais Tėvynėje negalime lygintis. Ten atliekamų darbų mastas yra mums per aukštas, nepasiekiamas. Lietuvių išsivijos darbus turime vertinti kitu mastu, daug kuklesniu ir mažesniu negu jų Tėvynėje.

Šiandien galime didžiuotis Lietuvių Bendruomenės 30 metų atliekamų darbų. Jos dėka įsteigta sistemingo liuanistinio švietimo tinklas, visuomenė ir politinė veikla atnešė gražių laimėjimų, kultūrinėje srityje buvo įgyvendinta arba prisidėta prie daugybės vertingų projektų. Kartu su Lietuvių Bendruomenės surado bendradarbiavimą, ir šiandien visi galime didžiuotis šia galinga finansine jėga, kuri artai 2,5 milijonų dolerių kapitalu, kasmet duodančiu daugiau kaip 200 tūkstančių pajamų, kurios paskirstomos lietuvių darbų įgyvendinimui. Iki šiol jau paskirstyta 1 milijonas dolerių, nepaliečiant pagrindinio kapitalo. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė jungia visų lietuvių kraštų lietuvių, kurie kartu atlieka labai daug.

1983 metų birželio 25 — liepos 3 dienomis Chicagoje vyks antrosios Pasaulio lietuvių dienos. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, kaip vyriausias šios šventės šeimininkas, sudarė toms dienoms rengti komitetą, kuriam vadovauti pakvieta mane. Tai nepaprastai didelis ir pirmas toks įvykis Chicagoje, o galbūt ir Amerikoje, kuris tęsis devynias dienas — nuo šeštadienio iki kitos savaitės sekmadienio. Į šį suvažiavimą iš visų lietuvių kraštų, Jų bus tūkstančiai — ir renginių dalyvių, ir žiūrovų.

Antrųjų Pasaulio lietuvių dienų apimtyje bus penki dideli pasaulinio masto įvykiai: Visos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, V-sis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, II-osios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, VI-oji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė ir visa eilė kultūrinių renginių.

Birželio 23 d., ketvirtadienį, taigi dvi dienas prieš prasidedant II PLD-oms, Jaunimo kongreso rengėjai atidarė jaunųjų lietuvių menininkų parodą Illinois universiteto architektūros fakulteto patalpose. Aplankę šią parodą, turime progą susipažinti su mūsų priaugusia menininkų karta.

Birželio 25 d., šeštadienį, Jaunimo centre įvyks Kūrėjų vakaras. Čia dalyvaus mūsų poetai, rašytojai, tad to vakaro vertė yra aiški ir didelė. Tą dieną bus ir įvairių parodų atidarymai. Birželio 26 d., sekmadienį, vyks didingos antrųjų Pasaulio lietuvių dienų atidarymas Illinois univ. didžiąjame paviljone su aukšto meninio lygio programa. Jame dalyvaus visų renginių dalyviai,

mininkas, sudarė toms dienoms rengti komitetą, kuriam vadovauti pakvieta mane. Tai nepaprastai didelis ir pirmas toks įvykis Chicagoje, o galbūt ir Amerikoje, kuris tęsis devynias dienas — nuo šeštadienio iki kitos savaitės sekmadienio. Į šį suvažiavimą iš visų lietuvių kraštų, Jų bus tūkstančiai — ir renginių dalyvių, ir žiūrovų.

Antrųjų Pasaulio lietuvių dienų apimtyje bus penki dideli pasaulinio masto įvykiai: Visos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, V-sis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, II-osios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, VI-oji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė ir visa eilė kultūrinių renginių.

Birželio 23 d., ketvirtadienį, taigi dvi dienas prieš prasidedant II PLD-oms, Jaunimo kongreso rengėjai atidarė jaunųjų lietuvių menininkų parodą Illinois universiteto architektūros fakulteto patalpose. Aplankę šią parodą, turime progą susipažinti su mūsų priaugusia menininkų karta.

Birželio 25 d., šeštadienį, Jaunimo centre įvyks Kūrėjų vakaras. Čia dalyvaus mūsų poetai, rašytojai, tad to vakaro vertė yra aiški ir didelė. Tą dieną bus ir įvairių parodų atidarymai.

Birželio 26 d., sekmadienį, vyks didingos antrųjų Pasaulio lietuvių dienų atidarymas Illinois univ. didžiąjame paviljone su aukšto meninio lygio programa. Jame dalyvaus visų renginių dalyviai,

aukštusius Chicago miesto ir Illinois valstijos pareigūnus, aukštusius bažnytinės hierarchijos atstovus, Illinois universiteto vadovybės narius. Mėginsime parodyti amerikiečiams ir kitų tautų atstovams tokią programą, iš kurios jie susidarytų tikrai vertingą žiūrą apie lietuvių visuomenę. Sėkmingam šio atidarymo pravedimui yra sudarytas specialus komitetas, į kurį įeina visų II-ųjų PLD-ų renginių atstovai, o jam vadovauja PLB valdybos pirmininko pavaduotojas Vaclovas Kleiza. Po atidarymo prasidės II-sios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, kurios tęsis visą savaitę, užbaigiant finaliniais rungtynėmis šeštadienį, liepos 2 d. Tos dienos vakare įvyks sporto žaidynių trofėjų įteikimo vakaras kartu su Jaunimo kongreso jaunųjų talentų pasirodymu. Sporto žaidynių komitetui pirmininkauja Valdas Adamkus, o jo pavaduotojas yra Rimantas Dirvonis. Per sportą norime įtraukti mūsų jaunimą į lietuviškos veiklos orbitą.

Birželio 27 d., pirmadienį, prasidės VI-sis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, kuris tęsis keturias dienas. Į seimą suvažiuos visų kraštų Lietuvių Bendruomenės išrinkti atstovai, kurie rinks naują PLB valdybą ir nustatys lietuviškos veiklos gaires ateinančioms ketveriems — penkeriems metams. Šiuo metu yra sudaromos specialios darbo komisijos švietimui, visuomeniniams ir politiniams

reikalams, kultūros, socialiniams ir kitiems reikalams. PLB seimo organizaciniam komitetui pirmininkauja dr. Petras Kisieliūnas.

Liepos 1 d., penktadienį, bus V-ojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atidarymas Illinois universiteto patalpose. Jaunimo kongresas tęsis tris savaites. Pirmąją savaitę jaunimas stovyklaus Oberlin College, Ohio valstijoje; antrąją savaitę vyks kongreso atstovų suvažiavimas Trent universitete, Ontario, Kanadoje; trečiąją savaitę jaunimas lankys visų valstybių ambasadas Otavoje, turės spaudos konferenciją. Iškilmingas Jaunimo kongreso uždarymas, koncertas bei banketas vyks liepos 24 d., Montrealyje, Kanadoje. V-ojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo komitetui vadovauja Violeta Abariūtė. Iš buvusių Jaunimo kongresų išaugo nauji lietuvių visuomenės vadai, kurie dabar jau vadovauja įvairioms organizacijoms. Tikimės ir iš šio kongreso naujų vadų ateities lietuviškai veiklai.

Kaip jau minėjau, su birželio 26 d. įvykstančiu Kūrėjų vakaru prasidės II-ųjų PLD-ų kultūriniai renginiai. Savaitės bėgyje vyks pasaulio lietuvių dailininkų bei kitos parodos, „Aušros“ šimtmečiui paminėti paroda, tautodailės paroda, teatrų ir filmų vakarai. Turbūt didžiausias kultūrinis renginys bus Chicago Lietuvių operos „I Lituanai“ pastatymas liepos 1 d., penktadienį, keturis tūkstančius žiūrovų talpinančioje Auditorium teatro salėje

Chicago miesto centre. Šios operos pastatymas bus mūsų visų didelis pasididžiavimas, bet jis pareikalaus iš organizatorių ir visos lietuvių visuomenės daug darbo, sumanumo ir lėšų. II PLD-ų kultūrinių renginių komitetui vadovauja Ingrida Bublėnė.

Liepos 3 d., sekmadienį, ryte bus bendros iškilmingos pamaldos. Religinį reikalų komitetui pirmininkauja Marijonų provinciolas kun. dr. Viktoras Rimšelis. (Bendras pamaldas turėsime ir pirmąjį sekmadienį, birželio 26 d.) II-ųjų PLD-ų paskutinės dienos popietę Illinois universiteto naujajame paviljone vyks VI-oji Dainų šventė, pajavairinta keleta tautinių šokių. Tikimės, kad Dainų šventėje dalyvaus apie 1400 jaunų ir vyresnių dainininkų iš Amerikos, Kanados ir kitų kraštų. Paviljonas, kuriame vyks šventė, talpina 8000 žiūrovų, yra modernus, jo akustika puiki, privažiavimas geras, automobilių pastatymo aikštės arti ir didelės. Į Dainų šventę yra pakviesti svečiai iš Baltųjų Rūmų, JAV Kongreso, miesto ir Illinois valstijos vadovybių bei aukštųjų dvasiškųjų. Dainų šventės organizaciniam komitetui vadovauja Vaclovas Momkus.

Antrąsias Pasaulio lietuvių dienas užbaigsime didžiuoju banketu, kuris vyks Conrad Hilton viešbutyje sekmadienį, liepos 3 d., po Dainų šventės. Į dvi viešbučio sales susirinks apie 3000 svečių. Šio užbaigtųjų banketo komitetui vadovauja Marija Remienė.

Iš viso II-ųjų PLD-ų organizavimui yra sudaryta 17 įvairių komitetų ir komisijų su daugiau kaip šimtu geriausių organizatorių. Šio didelio renginio organizavime svarbią rolę vaidins finansai. Lėšų teikiu komitetui vadovauja as pats su Birute Bagdoniene. Finansinė apyvarta sieks apie pusę milijono dolerių. Iš bilietų tikimės surinkti daug lėšų, tačiau reikės sutelkti apie 150 tūkstančių dolerių aukomis, kad galėtume padengti visas numatomas išlaidas.

Ši didelė šventė pareikalaus iš mūsų daug darbo, sumanumo ir lėšų. Esu laimingas, turėdamas gerą pavaduotoją Bronių Juodelį, sekretorę Danutę Korzonienę, išdininą Kostą Dočkų. Visi komitetai dirba labai nuosirdžiai, planingai ir su pasiryžimu. Mūsų lietuviška spauda ir radijo valandėlės yra gražiai įsijungę į šio įvykio garsinimą, o gera informacija yra būtina, kad dideli užsimojimai būtų sėkmingai realizuoti.

(Nukelta į 4 psl.)

Žustančių sielų pobūvis

„Margučio“ konkurse III-ja premija atžymėtas feljetonas

BALYS AUGINAS

Užsuku pas Kevalą. Gal, sakau, su vyrišku instrumentu geriau susitarsiu. Nors jis ir bliauna, kaip erikas šlapio pievoj paklydęs, bet vis gal susitarsim. Žmogų reikia padrasinti — ims gal kartą ir mūsų dėka iškistas į sceną sustaugs vilk! Mums, kaip rengėjams, kas? Kaip kas nori, taip tegu gaidas vedžioja. Juk už muziką neatsakome. Demokratiški, kaip žinote, esame. Ypač už modernią muziką galvos neguldome. Kaip kas išmano, taip natas tegano. Svarbu pelnas organizacijos naudai! Svarbu vėl pastatyti ją ant kojų!

Kevalas, ką tik besiruošęs naktinę pamainą, pilsto kavą termosėlin. Vynioja ir tepa sviestainiukus. Taip mudu virtuvėje ir pravedam meninį pokalbį.

— Taigi, kokia penkiasdešimk vis turiu gauti. Mat, turėsiu prieš koncertą nubėgti pas vargonininką Dumplį repeticijai. Balso, kaip sakoma, pastatymui. O jis ima dešimk už valandą.

— Balso, — sakau, — pastatysime tau mes. Pigiau bus. Duosiu pats asmeniškai prieš pasikeliant uždangai pora burnelių išmesti, ir bus tvarka.

— Be to, kaip bus su fraku? Aš neturiu. Gal man pasamdyt, sumokėję, na, kokia 30-šimk. Vistiek reikalinga krakmolyti baltiniai. Petnešos. Kiti solistai priedai. Batai — kainuoja. Negi basas eisi?

Mintyse sumetu, kad Kevalas neblogoi užsipašo.

Ir nori tikrą solistą su fraku ir petnešom vaizduoti. Beždžionė tas.

— Na, baso tai tave — užtikrinu, — ir be petnešų į sceną kas gi tave leis? Juk mes irgi ne laukiniai — šiek tiek suprantame apie meną..., — įsižeidęs sakau.

— Gi mums, tiems jautriesiems — su organizaciniais reikalais begaliniais ir bekeliančiais — širdį sopėtų, jei ten kokį meno kodeksą pažeistume, ar, sakysime, sagą iš frako ištrauktume...

— Neišžeisk, bet, matai, visi tuos menininkus tik išnaudoti ir tyko. Ana, pereitą šeštadienį parapijietiams dainavau. Tai tik nuostolio apturėjau. Viską pats apsimokėjau. Ir priedo dar kitą dieną su angina pragulėjau. Nenuėjau į darbą. Pinigas žuvo.

— Prasirėkai, broli. Kam pilnu balsu leidi? Paties kaltė. Reikėjo švelniai — falcetuku, — neištveręs pamoku.

— Pats kaltas, ir tiek. Būtu falcetuku vedžiojęs, nebūtų jokių nuostolių buvę. O gerkle, matyt, per daug paleidai. Ant crescendo per stipriai užmynei. Suprantu... Juk būna. Pasitaiko ir geriems. O aštuoniasdešimt ar kiek tu prašai, negalim mokėti. Nors ir pilnu balsu leisi...

Nesutares ir čia, kaimynystėje pas konkurentą Druožlį, blaivantį boso, užsukau. Duris pravėrusi Druožlienė čia pat man burbtelėjo:

— Vyras neturi laiko niekam.

— Poniute, — mandagiai sakau, — o iš kur, tamstyte, žinote, kad niekus atnešiau, a?

— Jau tik žvilgtelėjus, numanau, kad visuomeniškai reikalaus atsiliepti. Gal aukas renkatė? Tai nesitiki. Mes irgi visuomenę, kurią paremti būtų irgi ne pro šalį.

— O, ne... Šviesų ir giedrai nekaltą veidą darydamas liepsnoju viltimi.

— Aš čia tokiomis organizaciniais reikaliukais. Poną Druožlį noriu pakviesti, kad išgirstume jo šikinių, žavingąjį bosą. Vakara, poniute, rengiame. Didelį

vakara. Svarbu. Su dainom, deklamacijom, šokiais ir atsigalvinimais. Ir tamstos vyras bus pats centrinis menininkas, kurį garbingai parinkome. Visa valdyba parinko, matykite... Visi jį mėgstą, čia sodrųjį bosą, — kėdenu keldamas padangę vyrieli plunksnas.

Gal suminkštės ragana, galvoju. O jį, kaip ta pasakų žiezula, kuri Sigutė keptos duonos kvapu viliojo, paspūsdusi spastus, debėdiodama gudriom akim, stengiasi mano mintis išlūškinti.

— O, jei kviečiate atlikti programą, tai prašau. Bet tik, susimildami, nenusukit honoraro. Kaip vievėreniečių sąjunga, ar tie kovotojai. Žinote, ką jie padarė? Ugi nugirdė Juozapą po priėmimo ir parvežė negyvai nusidainavusį namo. O, kai jis rytą honoraro kišenėse pasigedo, tie pilotai nusiplotė rankas. Dėjosi, matai, kad nieko nežino. Girdi, ar neatsimenat, kaip nuosirdžiai mylėjom, vaišinom, atsiliginom... O kas man tos vaišės? Aš nebuvau. O vyras, žiūrėkite, neblaiviam stovyje... Se, kaip kartais padaro...

Kai jau pati ponis iš anksto pareikalavo honoraro rankpinių, aš, žodžių košelė sumaišęs, atlaikęs prakalbėlę, išsilikinau nieko nepesęs. Jokie granidiniai nepadėjo. Boba — kaip iš kapų granito, kieta: išlaikys dar amžius...

Bežvejojant talentus — mūsų kolonijos mėgėjiškas pažibas — praradau beveik savaitę. Kai susibėgome vėl tie jautrieji, su organizacijos reikaliukais begula ir bekelia — tvirtu žemaitiško būdo Makstelė, išklauses mano liūdną apyskaitą, užspyrusiai teigė:

— Prižadieja, to ęr ištesės... Netysa, kad negalėma menininkų gauti diel letuviškou reikalou... Nėg anys būt tē sugedų! Nevierju...

Dievuli, kad jis būtų žinojęs, kaip tie mūsų mėgėjai, pretenduoją į aukštus menininkus, buvo sugedę!

(Bus daugiau)

JAV LB ŠVIETIMO TARYBOS DARBAI

Švietimo Taryba, kurios pirmininku yra mokytojas Juozas Plačas, baigia savo kadenciją. Paskutiniuose posėdžiuose buvo aptarta įvairių leidinių reikalai. Dr. Jonas Račkauskas pasisakė apie leidinius, skirtus lietuviškai nekalbantiems. Pensilvanijoje susidarė klasė su 50 mokinių nuo 12 iki 70 metų amžiaus, norinčių mokytis lietuviškai. Leidinių vyresniesiems jau turime, bet mažesniams ne. Yra lietuvių kalba besidominčių, reikia jiems paruošti leidinius su kasėtimis, kad girdėtų, kaip reikia išsakyti. Visi numatyti projektai nėra labai brangūs, reikėtų nuo 500-1000 dol.

R. Račkauskienė yra paruošusi „Pelėnę“, nedidelę knygutę su angliškais ir lietuviškais sakiniiais. Sakiniai trumpi ir aiškūs. Bus iliustruota. Iliustracijas padarys dail. Kizlauskienė. Ji taip pat paruošė darbo lapelius mažiesiems — tik pradantiems mokytis lietuviškai skaityti. Mokytoja Sofija Jonynienė sutiko visa tai peržiūrėti. Be to, R. Račkauskienė taip pat paruošė knygutę suaugusiems. Tekstas imtas iš mokytojos Jonynienės vadovėlio. Tai būtų skaitymų knygutė iš Lietuvos istorijos, papročių. O prie Scarry žodyno R. Račkauskienė padarė pratimus. Paveikslai būtų iš Scarry žodyno — reikėtų gauti leidimą. Mackevičienė paruošė juokų knygutę „Aš esu“.

Kun. Antanas Saulaitis paruošė knygutę, pritaikytą Pietų Amerikai.

Švietimo tarybos archyvuose surastas (každada išeiktas išleisti) seselės Coronatos eilėraščių rinkinėlis vaikams. Eilėraščiai surinkti iš įvairių leidinių. Rinkinėlis tuo geras, kad prie kiekvieno eilėraščio yra žodynelis.

Poeto Jono Minelgos knyga „Žiogas muzikantas“ atiduota spausdinti. Iliustravo dail. Kizlauskienė. Tai bus graži ir vertinga Kalėdų dovana vaikams. Jono Minelgos eilėraščių vaikai labai mėgsta, juos noriai skaito ir deklamuoja.

Algirdo Gustaitio knygutė „Tvankstės pilis“ atiduota spaudai.

Jadvygės Matulaitienės „Imk į ratą“ knygutė jau išspausdinta New Yorke.

Apie leidinius pasisakė mokytoja Stasė Petersonienė (ji yra Švietimo tarybos narė skaitiniams ir vaizdinėms priemonėms), prašė, kad pirmiausia reikėtų spausdinti Mirgos Girmuvienės knygutę „Dingusio gintaro paslaptis“. Nutarta spausdinti 600 egz.

Gautas iš Bogutienės sutikimas, kad jos imitaciniai žaidimai būtų atspausdinti švietimo būdu.

Iš seniau yra užsilikęs Giedriaus „Jukis“, šuniuko gudrybės. Kalba gera. Siūlytina knygutę išleisti Kultūros fondui.

Dr. Jonas Račkauskas pasiūlė Broniui Keturakiui, ar jis negalėtų paruošti spaudai knygą apie fizinių lavinimą.

Pas. liet. dienos

(Atkelta iš 3 psl.)

Antrosios Pasaulio lietuvių dienos bus visos mūsų išeivijos didžioji šventė, mūsų gyvastingumo įrodymas. Šiuk pasirinkę „Vienybėje su kovojančia tauta!“, sėkmingai įgyvendinę Pasaulio lietuvių dienas, atkreipsime švėtimtaučiu dėmesį į Lietuvai daromas skriaudas ir parodysime mūsų tautos kultūringumą, pajėgumą bei ryžtą skirti visas savo jėgas, kad Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma.

Gureckienė pranešė raštu, kad prie Washingtono universiteto veikia tautybių kursai. Tikimasi apie tuos kursus gauti daugiau žinių.

M. Stankus-Saulaitis referavo apie liuanistinių kursų padėtį Illinois universitete. Šiuo metu yra 20 studentų, turi 16 kursų. Asistento atlyginimui prašo paramos.

Gauta pranešimas apie nesklaidumą Clevelando Šv. Kazimiero liuanistinėje mokykloje. Tėvai nesutarė su mokyklos direktore. Pasigesta dženelmanišku Tėvų komitete.

Amerikos Lietuvių Taryba paskelbė konkursą liuanistinių mokyklų mokiniams Kun. dr. Juozas Prunskis paskyrė 1000 dol. konkurso laimėtojams. Švietimo taryba sutiko konkursą pravesti. Bus sudaryta vertinimo komisija. Vėliausias terminas rankraščių pristatyti 1983 m. sausio 2 d. Rašiniai turi būti mokinių savarankiškai parašyti. Luakiam liuanistinių mokyklų mokytojų tautos.

Neseniai Švietimo tarybos pirm. mokytojas Juozas Plačas išsiuntinėjo visoms mokykloms skaitinių sąrašą su kainomis. Persiuntimas nekainuoja. Duodama 15% nuolaidos. Atrodo, kad sąlygos geros, tačiau tik dvi mokyklos užsisakė labai mažais kiekiais. Reikia skatinti visus mokytojus, kad įsivestų privalomą skaitymą šalia vadovėlio mokytojo priežiūroje. Tėvai turėtų nepagailėti kelių dolerių. Jei sukurs mokytojai, jų užmoji neatsisakys paremti ir tėvai.

Jau daugiau kaip du mėnesiai praėjo nuo liuanistinių mokyklų mokslo metų pradžios, bet dar apie 10 mokyklų neatsiuntė švietimo tarybai statistinių duomenų.

Iš gautų statistinių duomenų matyti, kad eilė mokyklų yra nežymių padidėjimų, tačiau kitose mokyklose sumažėjimas. Iš viso sumažėjo 56 mokiniai ir dvi mokyklos užsidarė. Taigi ir susirūpinti verta.

Antanas Kareiva, ilgametis tarybos knygyno vedėjas, parodė daug idealizmo atlikdamas savo pareigas. Jei yra paruošti pagyrimo lapai mokytojams, jam tokį pagyrimą reikėtų įteikti su penkiomis žvaigždėmis. Dėl ligos šis knygyno vedėjas pareigų jis nori pasitraukti, ir sutiko pareigose pasilikti iki šios kadencijos pabaigos. Kalbant apie padėką už atliktą darbą, jam didžiausia padėką būtų, jei mokytojai, tėvai parodytų didesnę susidomėjimą knygomis ir aptuštintų knygyno sandėli. Kas norėtų jam pareikšti padėką ir užsisakyti knygų, tegul prisimena jo adresą: 6559 S. Richmond Ave., Chicago, IL 60629, tel. 312-737-4246. Kalėdų šventėms artinantis, nepagailėkime dešimtinės ar kitos, praturtinime savo bibliotekas.

Stefanija Stasiene, „Švietimo gairių“ žurnalo redaktorė, yra kita daugelio mūsų užmiršta darbuotoja. Tik šimtas prenumeratorių skaito reguliariai šį labai gražiai redaguojamą žurnalą, kuris yra vertingas mokytojams ir tėvams.

„Švietimo gairių“ administratorius yra Švietimo tarybos pirm. mokytojas Juozas Plačas, švietimo srityje einas penkias pareigas: mokytojas, redaktorius, administratorius, vadovėlių autorius, Švietimo tarybos pirmininkas. Jo adresas: 3206 W. 65 Place, Chicago, IL 60629, tel. 312-476-5381.

Mokyto. Pranas Razminas serga. Jam siunčiame linkėjimus greitai pasveikti.

Gražu ir kilnu, kad rūpinamės įvairiais senelių namais, bet taip pat labai gražu ir kilnu būtų, kad daugiau rūpintumės mūsų mažutėlių ir jaunimo namais, kad liuanistinių mokyklų klasėse apsigyventų daugiau mokinių.

Daug svarbių dalykų apsvaistytas L. Bendruomenės tarybos suvažiavime, bet per mažai dėmesio ir laiko buvo skirta liuanistinėms mokykloms.

Vilios JAV ir Kanados Dainų šventės komitetas bei komisijų nariai, posėdžiavę lapkričio 6 Jaunimo centre. Iš kairės sėdi E. Sakadolskienė, V. Verikaitis, J. Bobinienė, pirm. V. Momkus, S. Dziugienė, PLD pirm. dr. A. Razma, G. Rimkuvienė ir D. Bindokienė. Stovi V. Vijeikis, J. Krutulienė, K. Skaisgiris, D. Dundzilienė, J. Žukauskas, N. Pupienė, A. Modestas ir V. Jasinevičius. Nuotr. V. Jasinevičiaus

DAINAVOS AIDAI

Antrą dvidešimt penkmetį pradėjus

Vasarai pasibaigus, spaudoje pasipylė visa eilė aprašymų apie stovyklas, įvykusias Dainavos jaunimo stovyklavietėje. Nėra klausimo, kad Dainava tebėra populiari, gyvastiga ir prasminga jaunimo auklėjimo darbe. Šia proga norime nors suglausti visuomenę informuoti Dainavos administracinius bei ūkinius reikalus. Esame įsitikinę, kad informuota visuomenė pozityviai reaguos į Dainavos ankstyvus atgimimo ženklus, pamiršus šio pranešimo pabaigoje.

Administraciniai reikalai

Vasaros viduryje stovyklos rėmėjus bei plačią visuomenę pasiekė V. Rociūno redaguotas jubiliejinis leidinis „Dainava — 25“. Leidinio mėnais yra direktorių tarybos narys Leonas ir Danutė Petronai. Leidinys yra turtingas informacija, nuotraukomis, kronika, apimančia Dainavos pirmuosius dvidešimt penkerius metus. Jo kaina yra tik 3 dol. Platintojams taikoma nuolaida. Jo platintu rūpinasi kitas direktorių tarybos narys Kęstutis Smalinskas (14451 Melrose, Livonia, Michigan 48154).

Vasaros stovyklų sezoną administratoriaus pareigose pradėjo Algis Nakas iš Arizono. Per penkis savaites jis, padedamas stovyklos darbininkų, stovyklos rajoną atkovojo nuo spartiai augančios žolės, besiplečiančių krūmokšnių. Šalia to reikėjo prižiūrėti stovyklos pastatus, svara, taisyti gedimus. Po to stovykla turėjo visą eilę laikinų ir skolinčių administratorių, kurie buvo prikalbinti beveik paskutinę minutę: V. Majauskienė, B. Krokys, B. Bublėnė, V. Veselka ir L. Mikulionis. Stovyklos darbininkų kadrą buvo kur kas pastovesnis. Štai jie, išvardinti pagal išdirbtą laiką: M. Gražulis, Aldas Kriaučiūnas, Vida Duobaitė ir P. Gražulis. Reikalui esant, o tu reikalingu visuomet prisirinkdavo, į talkininkų eiles pakartotinai rikiavosi L. Mikulionis, A. Vasiulis, Aidas Kriaučiūnas, S. Garlauskas, A. Grigaitis, Valė ir Vladas Šalkauskai, Gražina Kriaučiūnienė, P. Gražulis, V. Gražulis, B. Neveauskas. Eilė kitų talkininkų bus išvardinti kiek vėliau. Visiems jiems priklauso nuoširdi padėka.

Gražu ir kilnu, kad rūpinamės įvairiais senelių namais, bet taip pat labai gražu ir kilnu būtų, kad daugiau rūpintumės mūsų mažutėlių ir jaunimo namais, kad liuanistinių mokyklų klasėse apsigyventų daugiau mokinių.

Daug svarbių dalykų apsvaistytas L. Bendruomenės tarybos suvažiavime, bet per mažai dėmesio ir laiko buvo skirta liuanistinėms mokykloms.

Vytautas Kasniūnas

Liepos 11 dieną įvyko Dainavos metinė šventė. Jos paruošimams darbuose bei pačių pravedimu rūpinosi V. Lelis su darbščiu bei prityrusiu kolektyvu. Dėkojame jiems už puikiai pavykusią šventę. Šventę savo dalyvavimu praturtino vyks. V. Brizgys, kuris taip pat atnašavo šv. Mišias ir pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Šventės išvakarėse vyko rėmėjų suvažiavimas, kuris spaudoje jau buvo aprašytas.

Vasaros metu buvo trys bandymai, kurie laikytini pasisekė. Pirmiausia vėl buvo paleista loterija lėšų suteikimui. Nors ji nebuvo tiek sėkminga kaip jubiliejinė loterija 1981 metais, tačiau ir ši sutelkė beveik tūkstantį dolerių. Antras bandymas buvo įvažiavimo mokesčio sumažinimas. Atrodo, kad sėkmingai turėta daugiau negu prieš metus, o įplaukos irgi nesumažėjo. Be to, daugiau žmonių įsigijo sezoninius lipinukus. Šis bandymas parodė, kad yra vilties tikėtis, jog Dainava vėl taps visuomenės poilsio kampeliu ir kultūringo pasisidomėjimo vieta. Padidėjus svečių skaičiui, buvo pakartotinių nusiskundimų, kad ti-

kinčiųjų reikalai (šv. Mišios) pastoviai nebuvo aptarnaujami. Keletu atvejų svečiai jungėsi prie stovyklaujančios grupės.

Trečias vasaros bandymas lietuvių svetainė. Buvo noretą svetainę perleisti asmeniui, kuris sutartomis sąlygomis joje šeiminkautų, stovyklautojams bei svečiams patarnautų. Bandymas buvo, kad tas asmuo ne tik buvo neapmokamas, bet dar turėjo Dainavai nuomą mokėti. Tokiomis sąlygomis ten per vasarą „turgavo“ Aras Kriaučiūnas, kuris tan postan buvo prikalbintas svetainę gėlbėti nuo užmaršties. Nėra klausimo, kad svetainės ateitį galima užtikrinti panašiomis sąlygomis, ypač jeigu būtų suinteresuota kiek patyris šeiminkink. Jeigu kas norėtų toliau apie svetainės galimybes informuoti, prašome kreiptis pas R. Kriaučiūną, 1816 Tecumseh River Drive, Lansing, Michigan 48906. (Bus daugiau)

MOTIEJUS KARASKA

Gyvenimo sukuriuose

Atsiminimai 1901-1951

Autorius Nepriklausomybės laikais ėjo įvairias pareigas ir pasiekė pulkininko-leitenanto laipsnį. Išskyrus Nepriklausomybės laikotarpį, visą gyvenimą praleido pesekiojimų, vargų ir pavojų lydimas. Knyga turi 424 psl. Kieti viršeliai. Išleido Devenų kultūros fondas. Kaina su persiuntimu \$13.00.

Užsakymus siųsti: „DRAUGAS“ 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND

By William Wolkovich-Valkavičius

The Life, Struggles and Tragic death of Rev. Joseph Zebra, 1860-1915.

Published by Franciscan Press, Brooklyn, New York 1980. Kaina su persiuntimu \$6.85. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

GERIAUSIA KALĖDINĖ DOVANA YRA „DRAUGAS“

Naujam skaitytojui tik 40 dol. vieneriems metams! Mūsų visų yra tikslas ilgiausiai išlaikyti lietuvių išėjimoje, padėti savo artimiesiems pavergti tėvynę ir tęsti kovą už jos laisvę.

Geriausias ginklas — lietuviška spauda!

Kalėdų švenčių ar kitokia proga užsakykite kaip dovaną dienraštį „DRAUGĄ“ savo gimnazičiams, sūnui, dukrai ar kaimynui, kurie jo neskaityt. Toji dovaną bus didžiausias Jūsų įnašas LIETUVYBEI.

Pasinaudokite šia iškarpa.

Užsakau „DRAUGĄ“ kaip dovaną savo....., kuris-ri yra naujas skaitytojas. Pridedu.....dol.

Siųsti: PAVARDĖ ir VARDAS..... No. Street..... City..... State..... zip.....

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS 636-2960

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1832 arba 376-5996

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI PILETETYS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaskuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, IL 60632, tel. 927-5990

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-8063

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. GA 4-8654

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARINA NORKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagelaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių

2608 W. 69th St., Chicago, IL 60629

TELEF. 925-2787

DENGIAME IR TAIHOME

VISŲ RŪŠIŲ STOGUS

Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.

Skambinkite —

ARVYDUI KIELAI

Tel.: 434-9655 arba 737-1717

rie skelbiasi dien. „Drauge“.

Remkite tuos verslininkus, ku-

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 5 kamb. (2 miegamų) butas.

Brighton Parke.

Skambint — tel. 847-0223

PARDAVIMAI

Parduodamas labai geram stovų karakolio paltas (11/12 dydžio). Minko kailio kalnierių ir minkietai. Kaina 550 dol. Skambint po 5 val. vakaro 476-5782.

REAL ESTATE

3511 W. 75 Place. 3-jų miegamų mūro rezidencija. Įrengtas rūsys. Garas. Prašo \$63,500.

9112 S. Tully Ave. — Oak Lawn. 4 miegamų rezidencija. Įrengtas rūsys. Centr. vėsinimas. Platus lotas. Garas. \$66,900.

19 metų senumo — 3-jų butų kampinis mūras. Atskiros šilumos. 2 maš. garas. Prie 64-os ir Austin. Vertas dėmesio.

8 butų mūras. Geros pajamos. Prie 60-os ir California. \$115,000.

6 butų naujesnis. Geros nuomos. Pulk. investavimas. Prie 73-cios ir Kedzie. Prašo \$160,000.

Savininkas finansuoja. 11 butų: 3 namai už vieną kainą. \$30,000 įmokėti. \$20,000 metinių pajamų. Prie 42-os ir Maplewood.

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski Road

Tel. 747-0600

Kam mokėti nuomą — geriau morgi. 5 ir 4 kamb. medinis. 1 autom. garas. Geri pamatai. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola iš 10%. Brighton Parke.

Dailus pensininkui medinis namukas. 2 po 4 kamb. Alum. langai. Naujai atremontuoti. 42-os ir Artesian Apyl. 2-jų butų medinis. Įrengtas sklepas. Centr. šildymas. Tinka didelei šeimai. Nebrangus. 72-os ir Campbell apyl.

Skambint 436-7872

SIMAITIS REALTY

2551 West 63rd Street

MISCELLANEOUS

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

MISCELLANEOUS

KURIAM GALUI MOKETI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS

AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE

NUO \$300 IKI \$1,000

Chrysler LeBaron Medallion

2-dr. Coupe

BALZEKAS MOTOR SALES

CHRYSLER • IMPERIAL

PLYMOUTH • K CARS

„U WILL LIKE US“

4030 Archer — VI 7-1515

Dr. Algirdas M. Budreckis

ALGIRDAS

Senovės Lietuvos valstybininkas, jo veikla ir laikai

Leidiny didelio formato, 364 psl., kieti viršeliai. Visa medžiaga, apie Didįjį Lietuvos kunigaikštį Algirdą, kruopščiai surinkta ir paruošta.

Išleido LŠST Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke, 1981 m. Spaudė

KANADOS ŽINIOS

Hamilton, Ont.

SALPOS FONDO METINIS KONCERTAS

KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus kasmet ruošia metinį — rudeninį piniginių vajų bei rūbų rinkliavą, užbaigdami bendru vakaru. Taip pat daugelį metų tradiciškai pristato šiam vakarui kolonijos lietuvių abiturientus. Hamiltono lietuviškoji visuomenė supranta Šalpos fondo darbą bei tikslus ir todėl lapkričio 6 d. Jaunimo centro salė buvo apyplinė jaunimo ir vyresnės kartos svečių.

Šalpos fondo pirm. J. Pleinys, atidarydamas šį vakarą, padėjo visiems hamiltoniečiams už paramą šalpos darbe ir iškviestį į sceną abiturientus.

Ronaldas Bartininkas baigė St. John Brebeuf gimnazijoje 12 klasių. Priklauso skautams ir yra baigęs Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą. Priklauso sporto klubui „Kovui“, žaidžia krepšinį. Šoko tautinius šokius „Gyvatare“. Šiuo metu lanko 13-tą klasę ir baigęs žada studijuoti elektros inžineriją.

Elytė Budininkaitė baigė Katedros mergaičių gimnazijoje 12 klasių. Priklauso ateitininkų moksleivių kuopai, dainuoja mergaičių chore „Aide“. Yra baigusi Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus. Šiuo metu lanko 13-tą klasę, o baigusi planuoja studijuoti saskaitybą.

Ramona Ciparytė baigė St. John Brebeuf gimnazijoje 12 klasių. Priklauso skautėms, baigė Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus. Dainuoja chore „Aide“, šoko tautinius šokius „Gyvatare“. Ramona lanko dainavimo mokyklą. Šiuo metu lanko 13-tą gimnazijos klasę, o baigusi planuoja studijuoti prekybos administraciją.

Danutė Ciparytė baigė St. John Brebeuf gimnazijoje 12 klasių. Dainuoja mergaičių chore „Aide“, šoko tautinius šokius „Gyvatare“. Priklauso skautėms ir yra baigusi Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus. Baigusi 13 klasę, žada studijuoti teisę.

Rūta Kamaitytė baigė St. Mary gimnazijoje 12 klasių. Šoko tautinius šokius „Gyvatare“, dainuoja mergaičių chore „Aide“. Priklauso moksleivių ateitininkų kuopai, eina pirmininkės pareigas. Baigė Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus. Lanko 13-tą klasę, o baigusi planuoja studijuoti farmaciją.

Edvardas Kairys baigė Burlingtone Assumption gimnazijoje 12 klasių. Šoko tautinius šokius „Gyvatare“. Baigė Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą. Baigęs 13 klasę, planuoja stoti į Kanados Karališkąją policiją.

Karolina Kriaučiūnaitė baigė Cardinal Newman gimnazijoje 12 klasių. Baigimo proga gavo premiją už pavyzdinę mokymąsi. Dainavo mergaičių chore „Aide“ ketverius metus. Karolina baigė modeliavimo mokyklą ir yra profesionalė modeliotoja. Lankė gimnastikos bei baletų mokyklą ir muzikos konservatoriją piano klase. Šiuo metu lanko 13 klasę, o baigusi planuoja studijuoti medicinos mokslus.

Elytė Rukšėnaitė baigė St. John Brebeuf gimnazijoje 12 klasių. Priklauso skautėms, šoko tautinius šokius „Gyvatare“. Baigė Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus. Šiuo metu lanko 13 klasę, o baigusi žada studijuoti gailėstingųjų serų mokslus.

Loreta Trumpickaitė baigė Oshavoje Central gimnazijoje 12 klasių. Lankė Hamiltono šeštadieninę mokyklą, šoko tautinius šokius „Gyvatare“. Priklauso skautams. Loreta pamėgo lietuvišką dainą ir, išvykus gyventi į Oshavą, visvien dainuoja mergaičių chore „Aide“, atvykdama visada į choro repeticijas. Šiuo metu lanko 13 klasę, o baigusi planuoja studijuoti socialinius mokslus.

Rimas Šiulys baigė St. John Brebeuf gimnazijoje 12 klasių. Priklauso moksleivių ateitininkų kuopai, šoko tautinius šokius „Gyvatare“. Aktyvus sporto klubo „Kovo“ narys, žaidžia krepšinį. Baigė Vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus. Lanko 13-tą klasę, o baigęs planuoja studijuoti matematiką — saskaitybą.

Abiturientus šia proga pasveikino ir palinkėjo sėkmingai ir toliau siekti mokslo ir įsijungti į lietuvišką veiklą KLB Hamiltono apylinkės pirm. K. Deksnys, o Vysk. M. Valančiaus šeštadieninės mokyklos vedėja ir lituanistinių kursų vadovė V. Stanevičienė visiems abiturientams palinkėjo sėkmės ir nepamiršti, kad lietuviškoji visuomenė laukia iš jų ateityje įsijungti į lietuviškos veiklos darbą. Bankelio „Talkos“ pirm. J. Stankus kvietė visus įsijungti į organizacinį gyvenimą, nepamirš-

tant bankelio „Talkos“. Visi abiturientai buvo papuošti gražiomis gėlėmis ir apdovanoti po lietuvišką knygą. Meninę programos dalį atliko sol. A. Laugalienė ir Hamiltono mergaičių choras „Aidas“. Sol. A. Laugalienė padainavo: „Laukai ten dainuoja“, „Oi augin, augin“ St. Šimkaus, „Lauksiu vis“ St. Gailevičiaus, „Atsikelsi anksti ryteli“ Banaicio ir „Kam tikėjau“ Noviko. Solistei akompanavo muzikė D. Deksnytė — Powell. Hamiltono mergaičių choras „Aidas“ padainavo šias dainas: „Obelėlė ir upe-

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Programos dalyviai KLB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame koncerte lapkričio 6 d. Jaunimo centre, Hamiltone. Mergaičių choras „Aidas“, kairėje „Aido“ pianistas A. Juodelė, dešinėje sol. A. Laugalienė ir choro vadovė muzikė D. Deksnytė — Powell. Nuotr. M. Borusienės

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Kamaitytė, Ed. Kairys, K. Kriaučiūnaitė, E. Rukšėnaitė, L. Trumpickaitė ir R. Šiulys. Sveikina Vysk. M. Valančiaus mokyklos vedėja ir lituanistinių kursų vadovė mok. Vida Stanevičienė. Nuotr. M. Borusienės

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

Hamiltono kolonijos abiturientai supažindinami su visuomene lapkričio 6 d. Jaunimo centre Kanados LB Šalpos fondo Hamiltono skyriaus ruošiamame vakare. Iš kairės: R. Bartininkas, E. Budininkaitė, R. Ciparytė, D. Ciparytė, R.

DRAUGAS, antradienis, 1982 m. gruodžio mėn. 7 d. 5

Arūnas Jodelė. Tiek sol. A. siminimą. Grojant orkestrui, Laugalienės, tiek „Aido“ dainos vakaro dalyvių buvo palydėtos gausiais plojimais.

Salpos fondo pirm. J. Pleinys pabaigoje padėjo programos dalyviams už šio vakaro gražią meninę dalį, kuri visiems paliko labai gerą pri-

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad 1982 m. gruodžio 3 d. Zapyškyje mirė

A. + A.
ALEKSANDRAS POŠKAITIS

Nuliūdę lieka žmona **ANGELE** ir
dukra **AUSRA SAULIENE** su šeima

A. + A.
JUSTINAI LAPIENEI mirus,

dukterį **ALINĄ VADEŠIENĘ** su dukterimis, sūnus **ALGIMANTĄ** ir **RIMĄ** su šeimomis ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų
Draugijos Valdyba ir Nariai

A. + A. SOFIJAI ŽUMBAKIENEI
mirus,

jos vyrui **POVILUI**, sūnui **DUKROMS** ir **ARTIMILIAM** reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

JANINA IR BALYS MILAKNAI
California

A. + A. BRONIUI GURECKUI
mirus, jo seserį dr. Onutę Bakaitienę su šeima ir brolius Kanadoje nuoširdžiai užjaučiame.

DR. ALFONSAS ir GENOVAITE
AZUBALIAI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GÁIDAS ir **GERALDAS F. DAIMID**

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir **SONOS**

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

7 Drive-in Tellers

Open 6 days a week

Open Friday evenings, 5 P. M. to 8 P. M.

Instead of Thursday evenings

MARQUETTE NATIONAL BANK

64th and So. Western Avenue

Main Bank — 6316 South Western GR 6-5100

A M B E R

The Golden Gem of the Ages

By **PATTY C. RICE, Ph.D.**

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną atžymėjimą už savo darbus. Šioje knygoje ji aprašo apie GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gintarą, o dalį iliustracijų sudaro iš GIFTS INTERNATIONAL—VAZNELIŲ krautuvės rinkinio. Daktarė gintaro reikalu lankėsi Lietuvoje ir kitur.)

Knyga didelio formato. 290 pusl., kieti viršeliai. Graži dovana kiekvienai progai.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York, kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su persiuntimu \$28.10. Illinois gyventojai dar prideda \$1.62 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

APLINK MUS

× **Dr. Antanas Pranckevičius**, geologas, jo žmona Liūda ir dukterė Viktorija pereiną penktadienį, gruodžio 3 d., atvyko iš Ok. Lietuvos pas savo gimines į Chicago nuolatiniame apsigyvenimui. Jis yra 42 m. amžiaus ir tikisi čia gauti darbą savo srityje. Dabar globoja jo gimines.

× **Nekalto Prasišėjimo šventė** — gruodžio 8-joji — yra prievaloma ir yra pareiga išklausyti šv. Mišias. Galima tai atlikti ir vakare, nes visos parapijos vakare turi šv. Mišias.

× **Tadas Margis, MIC**, dirbąs "Draugo" spaustuvių, gavo liūdną žinią, kad Riverside, Calif., gruodžio 5 d. mirė jo brolienė Betty. Liko jos vyras Jonas Margis, dvylika vaikų ir daug anūkų. Laidojama Californijoje.

× **Ingrida ir Romas Bubliai** dviem savaitėm išvyko į Havajų salas. Prieš tai keletą dienų viešė Los Angeles, kur planuoja susitikti su įvairiais kultūriniais kais bei tartis dėl lėšų "I Lituanis" pastatymui per PL dienas.

× **Amerikos Lietuvių Taryba** gruodžio 10 d. turės posėdį, kuriame pasiskirstys pareigos. Posėdis bus nuosavose patalpose.

× **Prof. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė** kaip viešnia lektorė kalbėjo Chicago universitete (University of Chicago Graduate School of Business) apie Rusų intelektualinės istorijos bruožus. Profesorė 1917 m. rusų revoliucijos laiką studijavo Maskvos universitete ir daktaro laipsnį gavo Bonoje. Savo paskaitos eigoje, informuodama apie rusų istoriją ir literatūrą, su pažindino amerikiečius — studentus ir su Lietuva, kas yra ypač svarbu. Auditorijoje buvo daug Chicago advokatų bei žymių prekybininkų artimųjų, kurie, kaip Amerikos prekybos delegatai, turi progos vykti į Rusiją. Pažymėtina, kad ši kursą Chicago universitete dėsto Antanas Adomėnas, intelektualinės istorijos srity kandidatas daktarui.

× Ši **sekmadienį**, gruodžio 12 d., po šv. Mišių šv. Antano parapijos salėje, Cicero, LB ruošia pietus. Visi kviečiami atsilankyti, pabendrauti ir skaniai pavalgyti.

× **Jau ne dešimt dienų neliko** iki Marijonų bendradarbių Chicago apskrities prieškalėdinio pobūvio — vaišių Jos bus gruodžio 15 d., trečiadienį, 12:30 val. p. "Dainos" restorane, 2656 W. 71 St. Restorano savininkai D. ir J. Liutikai yra rezervavę daug vietų, bet jau yra paskutinės dienos užsitikrinti vietas. Skambinti pirm. S. Kaulakienė — 225-3016, vicepirm. P. Tamošiūnienė — 656-0366, arba atstovėms: S. Wabol — 776-8197, I. Gedvilienė — 925-7521, arba M. Janavičienė — 927-5525.

× **Šv. Kryžiaus ligoninė**, prisidėdama prie Kraujo bankų papildymo, kuris yra tarp Padėkos dienos ir Kalėdų, kviečia visus, kurie gali, duoti kraujo, kad, reikalingi esant, galėtų žmonės išgelbėti net nuo mirties. Norj duoti kraujo pirmiau turi paskambinti Kraujo bankui tel. 434-6700, ext. 217. Priimami daiktai pirmadienį — penktadienį nuo 7 val. ryto iki 7:30 val. vak., šeštadieniais nuo 7 val. ryto iki 3 val. p. p.

× **Dr. Adolfas Šlečas**, Flossmoor, Ill., visuomenininkas, mūsų rėmėjas, atsiuntė 20 dol. už kalėdines atvirutes. Labai ačiū.

× **Poetas A. Radžius**, Baltimore, Md., užsisakė naujausių leidinių, o už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 25 dol. auką. Labai dėkojame.

× **Irena Veleckytė**, Chicago, Ill., vaikų ir jaunių baletu studijos vadovė, už kalėdines korteles atsiuntė 20 dol. auką. Labai ačiū.

× **Rozė Janowska**, Noristown, Pa., dažnai mus paremia aukomis. Šį kartą už kalėdines korteles atsiuntė 20 dol. auką. Labai ačiū.

× **Atsiuntė po 5 dol. už kalėdines korteles:** J. Jasiūnas, L. Suktus, J. Kavaliūnas, J. Vencus, E. Žilinskas, dr. R. Sidrys, C. V. Baltramaitis, K. Miklius, E. Zubrickas, C. Bankauskas, Greta Babarskis, Butkus Funeral Home, C. Bastys, A. Naušanas, A. Liutkus, P. Savickas, J. Liorentas, Alf. Biveinis, S. Užupis, M. Kurapka, J. Masiūnas, kun. V. Pikturka. Visiems tariame ačiū.

× **Eugenija Pakulis**, Rehoboth Beach, Delavare, Paulina Mačiulienė, Chicago, Ill., atsiuntė po 10 dol. auką. Labai ačiū.

× **Vincas Lazauskas**, Baltimore, Md., mūsų rėmėjas, atsiuntė už kalėdines korteles 25 dol. auką. Labai ačiū.

× **Ona Stumbras**, Richmond Hills, N. Y., atsiuntė 12 dol. už kalendorių ir kalėdines korteles. Labai ačiū.

× **Linoja Stasiūnienė**, Chicago, Ill., už kalėdines korteles atsiuntė 15 dol. auką. Labai ačiū.

× **Juozas ir Harrieta Bartkai**, Ormond Beach, Fla., mūsų rėmėjai, atsiuntė 25 dol. už kalėdines korteles. Labai ačiū. J. ir H. Bartkai anksčiau gyveno Chicagoje ir sėkmingai vedė "Palangos" restoraną.

× **Domelė Vizgirdienė**, Aurora, Ill., mūsų rėmėja, atsiuntė 15 dol. už kalėdines korteles ir dar daugiau jų užsisakė. Labai ačiū.

× **Juozas Briedis**, gyv. West Bloomfield, Mich., atsiuntė 15 dol. už kalėdines korteles ir užsisakė daugiau. Labai dėkojame.

× **Dr. J. S. Kriaučiūnas**, Putnam, Conn., mūsų bendradarbis, Antanas Rugys, Lantona, Fla., S. K. Lukas, Brooklyn, N. Y., Anthony Dainius, Detroit, Mich., Alfonso Juška, Sterling, Mich., S. Krutulis, Downers Grove, Ill., atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× **Vacius Prižgintas** atsiuntė 4 dol. už kalėdines korteles. Po 3 dol. — Maria Dabrila, B. Masiokas, kun. C. P. Širvaitis. Labai ačiū.

× **Leonas Raslavičius**, Elk Grove, Ill., Kastytis Giedraitis, Ypsilanti, Mich., Ona Kovas, Omaha, Nebr., atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles. Labai ačiū.

× **A. Sulaitienė**, Los Angeles, Cal., Petras Zigmantas, Cleveland, Ohio, atsiuntė po 7 dol. už kalėdines korteles. V. Linartas, Harbert, Mich. — 6 dol. Labai ačiū.

× **Dr. Lina Kriaučiūnaitė**, Tharp, Frankfurt, Ill., buvo atvykusi į "Draugą", įsigijo naujausių leidinių ir įteikė 10 dol. už kalėdines korteles. Labai ačiū.

× **Už kalėdines korteles** atsiuntė po 5 dol.: A. Petrauskas, Adelė Neimanas, Sofija Rukuižienė, Eugene F. Tucker, Irena Whitmore, V. Kinburys, V. Čemarka, Ona Petraitis, Jonas Bakšys, Balys Mackiala, B. Bildušas, Andrius ir Ona Mironai, A. Dulaitis, A. Antanavičius, V. Buzinskas, Aldona Klaer, K. Sveknickas, Vytas Biliūnas, Ann Pukel, E. Dambriūnienė, P. Jonikas. Labai ačiū.

Lietuvių Fondo sukaustuviname pokilyje lapkričio 27 d. prie M. Mataitienės stalo sėdi iš kairės: Ona Žiupsnienė, Ona Juodvalkienė, Marija Mataitienė (paaukojusi LF antrą tūkstąntinę). Janina ir Jonas Račkai; stovi: A. Juodvalkis, vald. pirm. dr. G. Balukas, M. Remienė ir tarybos pirm. Stasys Baras. Nuotr. J. Tamalaicius

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JAUNIMO CENTRO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Jaunimo centras gruodžio 5 d. iškilmingai paminėjo savo sidabrinę sukaktį. Koncelebracines šv. Mišias Jėzuitų koplyčioje atlaikė buvę direktoriai kun. J. Borevičius, kun. V. Gutauskas ir kun. A. Saulaitis.

Po Mišių visi rinkosi į Jaunimo centro salę akademinei ir meninei daliai. Prisirinko pilnutėlė salė. Minėjimą atidarė sukakties rengimo komiteto pirm. Sofija Džiugienė, trumpai pasveikindama susirinkusius svečius, prisimindama rėmėjus ir pakviesdama programai vadovauti K. Milkovaitį. Akademinei daliai pradėtą, sugiedant Lietuvos himną. Po to trumpa susikaupimo valandėlė buvo prisiminti mirusieji namų statybos vadovai, rėmėjai, aukotojai ir geradarijai.

Išsamiai Jaunimo centro istorinę apžvalgą skaitė Ramunė Kvikiūtė - Lukienė, ypač išskel-dama mirusio kun. B. Krištanavičiaus, gyvųjų kun. J. Kidyko ir kun. V. Gutausko nuopelnus.

× **Po 5 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių:** J. Činga, kun. J. Pakalniškis, dr. A. Dainius, R. Belžinskas, G. Bučmys, Villa Maria Rest., J. Baltrušaitis, P. Maldeikis, Walter Danilevich, M. Abromaitis, K. Antanaitis, Jonas Motiejūnas, Visiems tariame ačiū.

× **Po 4 dol. atsiuntė:** Bill Bielevičius, po 3 dol. — V. Bačiulis, B. Ambrose, Z. Jaunius, J. Grižas, J. Čarnauskas, S. Strolis. Po 2 dol. — M. Januski, G. Prūsis, B. Skališius, A. Gelažius, T. Petruliūnas, L. Bieliauskas, S. Rasutis. Labai ačiū.

× **Juozas Mikulis**, Westchester, Ill., šaulių organizacijos darbuotojas, atvyko į "Draugą", įsigijo naujausių leidinių ir įteikė 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× **Rašyt. Adolfas Markelis**, Cicero, Ill., V. Slušnys, Detroit, Mich., V. Skrobotūnas, Redford, Mich., Stanley ir Felicija Dim-gailai, Hot Springs, Ark., Julius Paulėnas, Cicero, Ill., M. Grišius, Chicago, Ill., John P. Pačėsa, Cresskill, N. J., Vacys Urbanas, St. Petersburg Beach, Fla., Ona Jasaitis, Richmond Hills, N. Y., V. Andrušaitis, Richmond Hgts., Ohio, atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× **Vladas Bublys**, Birmingham, Mich., išvyko ilgesniom atostogom į Pampano Beach, Fla. Pakviesdamas adresą, atsiuntė ir 10 dol. už kalėdines korteles. Ačiū.

× **Kun. Kęstutis Balčys**, Amsterdam, N. Y., P. Matukas, Vitas Bernadiūnas, J. Derenčius, Paul Domėnas, Kazys Kreivėnas, visi iš Chicago, atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

statant, kun. J. Kubiliaus centrai vadovaujant ir gerinant sąlygas, patraukiant jaunimą ir vyresniusius. Ji prisiminė, kad po daugelio metų vyrų vadovavimo perėmė moteris — Irena Kriaučiūnienė, kuri šiuo metu yra Jaunimo centro direktorė, o kartu su valdyba ir taryba lielduoja jo ateitį.

Po paskaitų buvo perskaitytas gen. konsulės J. Daužvardienės sveikinimas raštu, nes ji pati dėl ligos negalėjo dalyvauti.

Jėzuitų vienuolijos vardu sveikino Chicago vienuolyno vyresnysis kun. J. Vaišnys, Ped. Lituanistikos instituto rektorius dr. J. Račkauskas, Jaunimo centro rėmėjų vardu sveikino dr. P. Kisielius ir jaunimo vardu — Robertas Vitas.

Buvo perskaityti sveikinimai raštu iš buvusio Jėzuitų provinciole kun. Br. Markaičio, marijonų provinciole kun. V. Rimšelio, Dainavos stovyklos tarybos pirm. dr. R. Kriaučiūno, JAV LB krašto vald. pirm. dr. Ant. Butkaus, Vliko valdybos pirm. dr. K. Bobelio, buvusio direktorių kun. J. Kubiliaus ir kun. G. Kijausko, Dainavos ansamblio.

Pabaigoje kalbėjo dabartinis Jaunimo centro direktorė I. Kriaučiūnienė, kuri padėjo visiems atsilankiusiems, visiems remiantiems Jaunimo centrą, primindama kad JC per savo 25-rius metus išleido jau kelias kartas jaunimo. Priminė, kad išsibartymas kenkia ir tokiai institucijai, kaip Jaunimo centras. Dėlto negalima sustoti, bet reikia veikti, kad Jaunimo centras būtų ir toliau gyvas.

Po trumpos pertraukėlės minėjimo dalį atliko solist Margarita ir Vaclovas Mom-

kai, akompanuojant muz. Alvydui Vasačiui. Jie padainavo duetus: Aukšiniai lapai iš op. "Sidabrinė diena", Miela gimtinė, Šiaurės pašvaistė (ž. B. Brazdžionio), Lietuva mano šalis. Antruoju įėjimu padainavo vėl duetus iš op. Mignon, Ban-guokit, Vai plaukė. Gražus dainavimas buvo palydėtas ilgais plojimais, o solistei pabaigoje buvo įteikta gėlių puokštė, o solistas ir akomponiatorius papuošti gėlėmis.

Pabaigoje direktorė I. Kriaučiūnienė padėjo visiems salėje dirbantiems, paminėdama ir kai kuriuos vardus, taip pat priminė, kad buvo sveikinimas iš Balso pirmininkės M. Rudienės su Marijos ir Antano Rudžių 500 dol. auka. Programos vadovas K. Milkovaitis, padėkojęs už programą, pakvietė prieš vakarienę invokaciją sukalbėti vysk. V. Brizgį, kuris dar ir pasveikino Jaunimo centro kūrėjus ir dabartinius jo vadovus. Ir tada prasidėjo puiki vakarienė su šampanu, ilgiausių metų sugudėjimu ir šiltais valgiais, paruoštais D. Kurauskienės. Prie stalų sklandžiai patarnavo skaudūs Aušros Vartų tunto Birutės draugovės mergaitės.

Vakarienei baigiantis I. Kere-lienė ir V. Šilienė pravedė laimėjimų traukimą, kuriame buvo gerų ir naudingų dovanų, ypač N. Buršteino padovanotas kailinis apsiaustas, kurį laimėjo R. Lukienė.

Kad šis sukaustuvinis minėjimas sklandžiai buvo prarastas ir labai gražiai praėjo, padėka priklauso Jaunimo centro valdybai, kurią sudaro pirm. Irena Kriaučiūnienė, vicepirm. Henrikas Laucius, sekr. Alė Stepovičienė, išdin. Viktoras Divinskis ir korespondentė Birutė Jasiūnienė. Taip pat daug daro idėjų minėjimo rengimo komitetas: pirm. Sofija Džiugienė, Marija Ambrozaitienė, Dalė Dundzilienė, Birutė Jasaitienė, Irena Kere-lienė, Albina Ramanauskienė, Genė Rūmkienė ir Vida Šilienė. Reikia paminėti, ir JC Moterų klubą, kuriam vadovauja Salomėja Endriūnienė.

Sukaiktis minėjimas yra su-telktinio darbo vaisius, kuris

V Jaunimo kongreso pirmininkė Violeta Abariūtė duoda pranešimą JAV LB X tarybos suvažiavimo metu St. Petersburg, Fla. Nuotr. Z. Kripavičiūtės

IŠ ARTI IR TOLI

VOKIETIJOJE

— **Jurgis Barasas**, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės veikėjas ir Vasario 16 gimnazijos rėmėjas, lapkričio 14 d. sulaukė 60 metų amžiaus. Jis yra žemaitis iš Dabėnų. Mokėsi Telšiuose, tarnavo geležinkelio valdyboje, karo metu sužeistas, dėlto turėjęs gulėti Gautingo sanatorijoje. Vedęs Olga Bičkauskaitę, su kuria išaugino dukterį Jūrąte, studijuojančią Munchene. Jis yra buvęs Vokietijos LB tarybos ir valdybos narys, tarnavo lietuvių kuopose, padedančiose amerikiečiams, ir išsitaravo kapitonu laipsnį. Rūpinosi Vasario 16 gimnazijos lėšų telkimu ir atskaitomybe, taip pat rūpinosi dr. Zenono Ivinskio ir dr. Jono Grinavos paminklų statymu. Priklauso Europos Fronto bičiuliams ir veikia rengiant Studijų savaites. Vokietijos lie-

tuviai ta proga jį pagerbė už jo ir šeimos lietuviškus darbus bendruomenėje ir gimnazijoje.

— **Plk. It. Viktoras Sutkus**, Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris-kūrėjas ir ilgametis karininkas, pasiekęs generallinio štabo pulkininko leitenanto laipsnį, rugsėjo 22 d. sukako 80 metų amžiaus. Gimęs Jiezne, kur tėvai turėjo vaistinę. Mokėsi "Saulės" gimnazijoje, paskiau savanoriu stėjo į kariuomenę. 1921 m. baigė karininkų mokyklą. Kaip karininkas dabinosi įvairiuose pulkuose, paskui buvo Klaipėdoje. Buvo karo mokyklos lektorius. Baigė aukšt. karo mokyklos kursų ir pakeltas į gen. štabo pulk. leitenantą. Apdovanotas nepriklausomos Lietuvos įvairiais medaliais. Buvo P. Plechavičiaus daliniuose, o paskui Gestapo sumintas ir kankintas, bet susirgęs perkeltas į Vokietiją, kur sulaukė karo pabaigos. Po karo tarnavo anglų darbo daliniuose Osnabrucke, dirbo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės taryboje ir valdyboje. Buvo Liet. savanorių-kūrėjų Vokietijos sk. pirmininkas. Dabar leidžia pensininko dienas Bad Kreuznach.

KANADOJE

— **Kanados lituanistinių mokyklų** mokytojų suvažiavimas vyko Toronte lapkričio 6 d. Atidarė pirmininkė Irena Grabosaitė-Ross, pakviesdama kun. A. Simanavičių sukalbėti invokaciją. Įdomias paskaitas skaitė dr. D. Domalys, Tاملونijytė, Clevelando valstybinio universiteto profesorė, tema "Lietuvių kalba — sava ar svetima?". Su dešimt Toronto mokytojų dr. D. Domalijonytė pravedė parodomąją pamoką. V. Biretai vadovaujant, vyko nuosirdžios diskusijos, kuriose dalyvavo R. Rinkūnas, Irena Ehlert, V. Stanevičienė, ses. Margarita Bareikaitė ir kt. Po pietų, kuriuos surengė Laima Underienė ir Aušra Karkienė, buvo kita paskaita, kurią skaitė Regina Kuciėnė iš Chicago, Kr. Donelaičio lit. mokyklos literatūros mokytoja ir inspektorė. Ji pravedė pirmiau parodomąją pamoką iš Aloyzo Barono raštų, o paskui skaitė apie literatūros mokymą paskaitą, paremtą praktika. Suvažiavimo pabaigoje mokytojai turėjo užkandžius ir diskutavo pareiktas mintis ir mokyklų aktualijas. Mokytojų dalyvavo iš Hamiltono, Londono, Montre-alio, Toronto, viešnios iš Washingtono, Clevelando ir Chicago. Apie 90 procentų buvo jau jaunosios kartos mokytojai.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

— **Hamiltono Aušros Vartų choras**, vadovaujamas Darius Deksnys — Powell, ir sol. Algirdas Brazis iš Chicago atliko koncertą, kurį aplankė daug žmonių iš Hamiltono ir Toronto. A. Brazis padainavo L. Šimučio, A. Kačanausko ir P. Sarpaliaus sukurtytų dainų, taip pat arijų iš operų. Choras davė taip pat daug naujų dainų, kuriomis publika buvo labai patenkinta. Akompanavo muz. J. Govėdas. Užbaigos žodį tarė choro pirm. J. Krištolaitis.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629
Tel. 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.